

Lietuva dėl Rusijos krizės sustiprino sienų apsaugą

Vilnius, rugsėjo 9 d. (BNS) — Numatydami galimą maisto produktų kontrabandos padidėjimą iš Lietuvos ir nelegalių migrantų antplūdį iš Karaliaučiaus srities bei Baltarusijos, Lietuvos pasienio policijos vadovai nurodė sustiprinti Lietuvos sienos apsaugą.

„Nėra tokiam sprendime jokių politinių motyvų, pasididėjimą iš Lietuvos ir nelegalių migrantų antplūdį iš Karaliaučiaus srities bei Baltarusijos, Lietuvos pasienio policijos vadovai nurodė sustiprinti Lietuvos sienos apsaugą. „Nėra tokiam sprendime jokių politinių motyvų, pasididėjimą iš Lietuvos ir nelegalių migrantų antplūdį iš Karaliaučiaus srities bei Baltarusijos, Lietuvos pasienio policijos vadovai nurodė sustiprinti Lietuvos sienos apsaugą.“

Pasak jo, „visiškai logiška, kad vienoje šalyje žmonės badaujant, gretimos valstybės apsukruoliai netruks tuo pasinaudoti“, sakė jis.

A. Songaila sakė, kad kol kas dar nepastebima, kad padidėtų maisto produktų kontrabanda ir nelegalių migrantų skaičius.

Lietuvos pasieniečiai praneša, kad kol kas apskritai jokio sujudimo nei šioje, nei kitoje sienos su Karaliaučiumi pusėje nėra.

„Nei iš Lietuvos pradėta daugiau produktų ir Kaliningradą (Karaliaučius - red.) gabenti, nei iš Kaliningrado atvykstančiųjų žmonių padaugėjo“, sakė Pasienio policijos departamento atstovas spaudai Rokas Pukinskas, prašytas informuoti apie padėtį tarptautiniuose Kybartų,

Panemunės, Ramoniškių bei Nidos postuose ir dvišaliame Vištyčio poste.

Pasak jo, nepasikeitę padėtis ir Baltarusijos pasienyje. Vyriausiasis komisaras A. Songaila sakė, kad padėčiai pasikeitus, būtų nedelsiant reaguojama. „Jei tik tokia informacija bus — nedelsiant informuosime prezidentą ir kitus šalies vadovus“, sakė pasienio vadas.

Nuo antradienio budresniais ipareigoti būti Karaliaučiaus pasienį saugantys Pagėgių rinktinės bei prie Baltarusijos sienos dirbantys Vilniaus, Varenos bei Visagino rinktinės pasieniečiai.

Lietuvos vyriausybė trečiadienį apsvaistė galimybę suteikti neatidėliotiną civilinę humanitarinę paramą kai kurioms Karaliaučiaus srities ištaišoms.

Vyriausybės nuomone, tai galėtų būti maisto produktai bei būtinausi medikamentai.

Pasak vyriausybės spaudos tarnybos, galutinis sprendimas dėl paramos bus priimtas, jį suderinus su kompetentingomis žinybomis.

Be to, Lietuva ketina aktyviai dalyvauti ir tarptautiniuose paramos Karaliaučiaus srities projektuose, kurie taip pat padėtų Lietuvos žmonėms — eksportuotojoms parduoti savo produkciją, sakoma pranešime.

Seimo pirmininkas — „už“ Rusijos regionų savarankiškumą

Vilnius, rugsėjo 9 d. (BNS) — Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis mano, kad ekonominė krizė Rusijoje skatina šios valstybės regionus siekti daugiau savarankiškumo, net jei tai prieštarauja Rusijos įstatymams.

„Vieni politikai rungiasi dėl valdžios, kaip pasidalinti įgaliojimus centre. Bet kiti politikai, kurie jaučia atsakomybę už jų valdomus regionus, ima si savarankiškų sprendimų“, sakė V. Landsbergis.

Jis komentavo Karaliaučiaus srities administracijos vadovo Leonid Gorbenko pareiškimą apie regione susidariusią ypatingą padėtį. Pasak jo, kurių pranešimų, Karaliaučiaus srities administracija ketina laikinai nutraukti mokesčių mokėjimą į federalinį biudžetą.

„Nėra nei laiko, nei galimybės tikėtis, kad Duma pakęstų kokius nors įstatymus, kad koks nors regionas galėtų daryti tai, kas reikalinga. Pradedama tvarkytis sveiko proto ir būtinybės pagrindais“, sakė V. Landsbergis.

Jo nuomone, Rusijai yra naudinga „decentralizuotis iki tam tikro laipsnio su didesne regionų iniciatyva“.

V. Landsbergis šios savaitės pradžioje pasisakė už Lietuvos iniciatyvą rengiantis suteikti humanitarinę pagalbą Karaliaučiaus srities. Jo nuomone, Lietuva taip pat turėtų pasiūlyti Vakarų valstybių pasirengimą padėti šiai srities.

Seimo pirmininkas mano, kad Lietuvai taip pat turėtų rūpėti ir padėtis kaimyninėje Baltarusijoje, pirmiausia, pasienio su Lietuva rajonuose. Tačiau, sakė V. Landsber-

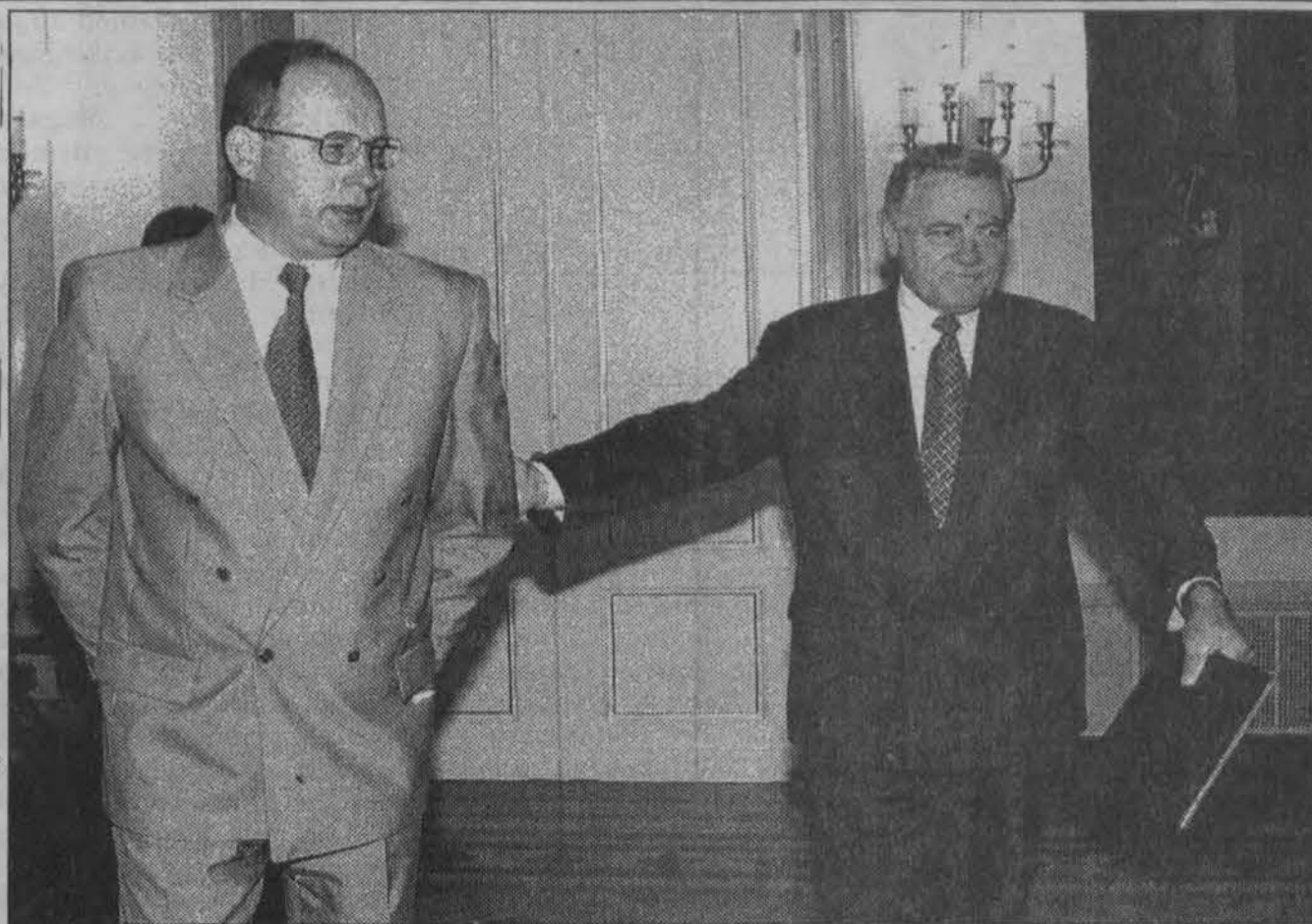
gis, net apsiribėjus koki nors Baltarusijos pasienio rajona, kuriam Lietuva galėtų suteikti humanitarinę pagalbą, dar reikia Minsko sutikimo. Tačiau Baltarusijos sostinėje dabar nėra Lietuvos ambasadoriaus.

Kaip žinoma, Lietuva iš pradžių atšaukė ambasadorių Viktorą Baublį iš Minsko atostogų, kai diplomatas, drauge su kitų valstybių ambasadoriais buvo išguitas iš diplomatinio rezidencijų komplekso „Drozdų“. Vėliau, baigęs savo kadenciją, V. Baublys buvo atšauktas, o naujas ambasadorius į jo vietą kol kas nepaskirtas.

Vakarų valstybės į Minsko elgesį tuomet reagavo dar ryžtingiau ir iš karto atšaukė savo ambasadorius.

Tokiu būdu, pastebėjo V. Landsbergis, Baltarusija pati labai apsunkino savo padėtį. „Juk jeigu dabar reikės Europos pagalbos — o ambasadoriai išvaryti. Vienas absurdas padidina kitą, o problemą keletu kartų padidina kita problema“, sakė Lietuvos Seimo pirmininkas.

* Krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius majoro laipsnį suteikė devyniems iki dabar kapitono laipsnius turėjusiems kariškiams. Tarp majorais tapusiųjų yra kadenciją baigiantis Lietuvos gynybos atašė Latvijoje ir Estijoje Gintaras Bagdonas ir neseniai kariniu atstovu Lenkijoje, Čekijoje ir Vengrijoje paskirtas Rimas Litvinas, taip pat NATO regioninėje vadovietėje dirbantis Valdas Kibartas. Kariniai laipsniai suteikti taip pat 16-ai gink-

Nuotr.: Rugsėjo 8 dieną susitikęs su ministru pirmininku Gediminu Vagnoriumi (kairėje) prezidentas Valdas Adamkus susipažino su vyriausybės parengtu planu sušvelninti Rusijos krizės poveikį Lietuvai. Prezidentas ir premjeras taip pat aptarė Seimo rudens sesijos darbus, valdžios institucijų bendradarbiavimą, privatizavimo eigą, Lietuvos pasirengimą narystei Europos Sąjungoje.

ES raginama pakviesti Lietuvą ir Latviją derybų dėl narystės

Vilnius, rugsėjo 9 d. (Elta) — Vokietijos Lubeke mieste vykusios septyniosios parlamentinės konferencijos dėl bendradarbiavimo Baltijos jūros regione dalyviai ragina Europos Sąjungos viršūnes pakviesti Lietuvą ir Latviją derybų dėl narystės ES.

Rezoliucijai, kurioje yra toks raginimas, pritarė konferencijoje dalyvavę parlamentariai iš Danijos, Estijos, Suomijos, Vokietijos, Islandijos, Latvijos, Norvegijos, Rusijos, Lenkijos, Švedijos, Lietuvos, Europos Parlamento, taip pat Baltijos Asamblėjos, Europos Tarybos, Šiaurės Tarybos, keletą nevyriausybinių organizacijų atstovai. Lietuvos delegacijai vadovavo Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Andrius Kubilius.

Parlamentinės konferencijos „Luxemburgo viršūnių susitikimo pasekmės Baltijos jūros regionui“ dalyviai vieninčiai pritarė rezoliucijai. Konferencijai pateiktas jos projek-

tas buvo papildytas Lietuvos Seimo narės Laimos Andrikiienės pasiūlytu punktu, kad Baltijos jūros valstybių parlamentarai konferencijos daly-

Buvusi premjerė siūlo savo pagalbą vyriausybei

Vilnius, rugsėjo 9 d. (BNS) — Buvusi ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė paragino įkurti „jungtinį štabą“ Rusijos finansų krizės įtakai Lietuvoje sumažinti.

Parlamentarė K. Prunskienė spaudos konferencijoje trečiadienį sakė, kad Rusijos krizė nepadarė didelės žalos Lietuvos ekonomikai, tačiau vyriausybės būsimų veiksmų planas jai atrodo nepakankamai nuoseklus.

Pirmosios po nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos vyriausybės vadovė pasiūlė įkurti prieškrizinį „štabą“, į kurį įeityt dabartinio ir jos vadovauto kabinetų nariai.

Buvusi premjerė siūlo i

vai kreiptųsi į savo valstybių vyriausybes, ragindami metų pabaigoje įvykiančiame Vienos viršūnių susitikime suvienyti pastangas, kad Lietuva ir Latvija, atsižvelgiant į jų pasiektą pažangą, būtų įtrauktos į derybų dėl narystės ES procesą.

Buvusi premjerė siūlo savo pagalbą vyriausybei

„štabą“ deleguoti ją pačią, buvusį jos pavaduotoją Algirdą Brazauską bei buvusį ekonomikos ministrą Vyta Navicką.

K. Prunskienės nuomone, Lietuvai būtina išsaugoti Rusijos rinką savo eksportui. Rusijai dabar tenka apie 22 proc. Lietuvos eksporto.

Buvusios premjerės vertinimu, dėl krizės sumažėjus Vakarų eksportuotojų aktyvumui Rusijoje, padidėjo Lietuvos eksporto galimybės. Pasak jos, dabar susirasti pirkėją Rusijoje gali būti lengviau, net ir prašant didesnės kainos.

* Aplinkos ministerija vyriausybei siūlo priimti naują nutarimą dėl miškams padarytos žalos atlyginimo. Priėmus projektą, už miškui padarytą žalą reikėtų mokėti tik trigubą nenukirsto miško kainą, o ne 10 kartų didesnę kaip anksčiau, tačiau nenukirsto miško kainą būtų didinama — nuo 18.5 lito už kvadratinį metrą iki 26 Lt už kvadratinį metrą. Lėšas, gautas už padarytą žalą miškui, planuojama sumokėti privačių miškų savininkams arba į Miško fondą, pagal tai, kur buvo padaryta žala: nuosavybės teise priklausančiuose ar valstybiniuose miškuose.

* Palangos miesto taryba pritarė Šventosios plėtos programai, kuri numato projektuoti Šventosios uostą. Bendrovės „Palangos projektas“ direktorius Alfredas Gumuliuskas dienraščiui „Lietuvos aidas“ sakė, kad jau parengti basimo uosto planai: siūlymai, kuriuose numatoma pastatyti didelį, maždaug 2 km pločio uostą su 1 km ilgio molais jūroje. Uostas su trąšų terminalais, krovinių laivų prielaukomis bei pramoginių jachtų ir žvejų uostais būtų pastatytas netoli Lietuvos ir Latvijos sienos,

„Gyvenimo sąlygos“ iššaukė ypatingą situaciją Karaliaučiuje

Karaliaučius, rugsėjo 9 d. (BNS) — Ypatingosios situacijos Karaliaučiaus srityje paskelbimas yra susijęs su žmonių gyvenimo sąlygų pablogėjimu, trečiadienį pranešė regiono civilinės gynybos vadovas.

„Kaip ypatingą situaciją mes vertiname pavojingas sąlygas, kilusias dėl avarių, gamtos stichijų, katastrofų ir kitų aplinkybių, dėl kurių gali būti žmonių aukų, kilti pavojus jų sveikatai ar aplinkai, materialinių nuostolių ar normalaus žmonių gyvenimo sutrikimų“, BNS sakė Karaliaučiaus srities vyriausiosios civilinės gynybos ir nepaprastųjų padėčių valdybos viršininkas Sergej Čertakov.

Tuo tarpu, pasak jo, nepaprastoji padėtis, kurią Karaliaučiaus sritis dėl didelių gaisrų prašė įvesti tik viena kartą — 1994 metais, reiškia „pilietiški konstitucinių judėjimo ir kitų laisvių bei teisių apribojimą. Šiuo atveju taip pat įvedama komendantio valanda bei karinė administraci-

nė valdymo forma. Nepaprastąją padėtį įveda prezidentas, suderinęs šį žingsnį su Valtybės Duma“.

Anot S. Čertakovo, 1994 m. prezidentas atsisakė įvesti nepaprastąją padėtį Karaliaučiaus srityje.

Pasak civilinės gynybos ir nepaprastųjų padėčių valdybos viršininko, „1998 metų rugsėjo mėnesį ypatingoji situacija paskelbta dėl daugelio priežasčių. Svarbiausia jų — krizės Rusijoje sąlygotas prekių ir paslaugų kainų kilimas bei nevykdomi pasiruošimo žiemai planai“.

„Srities gubernatorių, paskelbdamas ypatingąją situaciją, mėgino srityje sumažinti Rusijos finansų rinkos krizės pasekmes. Dėl staigaus degalų ir mazuto pabrangimo nevykdomi jų pirkimo planai. Jei laiku nebus pradėtas šildymo sezonas, tai situacija, kurią apsunkina maisto produktų trūkumas ir pablogėjusi socialinė ekonominė padėtis, gali tapti nevaldoma“, mano S. Čertakov.

Krasnojarsko gubernatorius išpėja apie galimą sukilimą

Maskva, rugsėjo 9 d. (Reuters-BNS) — Rusijos prezidentas Boris Jelcin turėtų atsisakyti, o tolesnis valdžios griuvimas gali lemti liaudies sukilimą, trečiadienį išpėjo Sibiro Krasnojarsko srities gubernatorius ir galimas kandidatas į prezidentus Aleksandr Lebed.

Jis sakė, jog tikisi pirmalaikį prezidento rinkimų.

„Tai būtų ideali baigtis visiems, įskaitant prezidentą“, sakė atsargos generolas A. Lebed žurnalistams ir pridūrė esąs pasirengęs dalyvauti šiuose rinkimuose, jeigu jo būtų paprašyta.

Jis pakartotinai išpėjo, kad tolesnė akliavietė tarp prezidento ir parlamento gali sukelti liaudies neramumus, per kuriuos valdžios netektų abi pusės.

„Žmonės... paprasčiausiai paims visus ir išmes“, sakė A. Lebed. Jis išpėjo, kad blogė-

jant ekonominei padėčiai ir artėjant atšiauriai žiemai, spalio 7 dieną rengiamas visuotinis streikas gali tapti proga kai kuriems „elementams“ pabandyti jėga užgrobti valdžią.

Tačiau pats A. Lebed sakė nedalyvausiant jokiame perversme ir teigė, jog tai būtų „akliavietė ir katastrofa“.

Jo manymu, prieš trečiąjį lemiamą Damos balsavimą dėl premjero paskyrimo B. Jelcin atšauks du kartus atmetą Viktor Černomyrdin kandidatūrą ir skirs arba UR ministro pareigas einantį Jevgenij Primakov, arba buvusį prekybos ir pramonės ministrą Jurij Masliukov.

Po 1996 metų rinkimų A. Lebed keturis mėnesius dirbo B. Jelcin saugumo patarėju, o po to buvo atleistas už atvirai reikiamas pretenzijas į prezidento kėdę.

Lietuva numato pirkti iš Rusijos naftą

Vilnius, rugsėjo 9 d. (BNS) — Lietuva norėtų kasmet pirkti iš Rusijos ne mažiau kaip 10 mln. tonų naftos perdirbti Mazeikių naftos perdirbimo gamykloje bei dar 8 mln. tonų — eksportuoti per Būtingės naftos terminalą.

Tokius pasiūlymus Lietuvos delegacija, vadovaujama Ūkio viceministro Viktoro Valentukiečiaus, pateiks naftos ir kuro ministerijai. Šalių derybos Maskvoje prasideda ketvirtadienį.

Apie tai spaudos konferencijoje trečiadienį pranešė Ūkio ministras Vincas Babilius. Pasak jo, Rusijai bus siūloma pasirašyti ilgalaikės, ne mažiau kaip 5 metų, sutarties, kurios išgaliojotų jau šių metų pabaigoje.

V. Babilius teigė, kad 8 mln. tonų naftos Lietuva galėtų nupirkti ant Lietuvos-Baltarusijos Būtingės terminalo. Tokio uosto kainą siektų kelis milijardus litų.

šios sienos, iš karto už ją sukokėdama, jei Rusija leistų šią naftą perparduoti.

Jei tokio leidimo negautų, Lietuva siūlytų Rusijai eksportuoti naftos žaliavą per Būtingės naftos terminalą, kuris, anot V. Babiliaus, tikrai pradės veikti jau šių metų pabaigoje.

Pernai Mazeikių naftos perdirbimo gamykla Rusijoje nupirko 3.9 mln. tonų naftos, dar 1.8 mln. tonų joje perdirbo įvairios užsienio bendrovės. Daugiausia naftos — 11 mln. tonų — Mazeikiuose buvo perdirbta 1991 metais.

Projektinis „Mazeikių naftos“ pajėgumas yra 12 mln. tonų naftos per metus, o „Būtingės naftos“ — 8 mln. tonų.

KALENDORIUS

Rugsėjo 10 d.: Nikalojus, Salvijus, Konstancija, Gražidė, Dargvilė.

Rugsėjo 11 d.: Protas, Hiacintas, Sungailė, Gražuolis.

ŽVILGSNIS Į PIETŲ AMERIKOS MISIONIERIAUS KASDIENYBĘ IR ŠVENTES

Ši kuniga tematiškai vien nuotraukoje, o dabar jis Montrealyje pas tėvą atostogauja. Pagaliau mudu valandėlei atsisėdome klebonijoje prieš Mišias, kurias jis aukojo Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Čia jis pirmą kartą aukojo Nekruvinąją Auką, o kunigystės šventimus gavo Romoje. Štai tas pats gyd. Jono Mališkos sūnus kunigas, kurį taip norėjau susitikti, viešėdamas Brazilijoje. Numatytoji už kelių kilometrų kelionė iš San Paulo pas lietuvių kunigą neįvyko. Todėl, kad būtų išaiškyta toji mūsų pažinties spraga, atsižadami už kelių tūkstančių kilometrų, dabar vos susėdę, pradėjome šnekučiuotis:

— Kaip atsitiko, kad ne į Lietuvą, Montrealį ar į kokią užjūrio lietuvių bendruomenę, baigus Montrealeo kunigų seminariją, o Brazilijoj pakliuvote dirbti, kur net lietuviškai retai pasikalbate?

— Gyvendamas septynerius metus Romoje, Popiežiškoje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje, studijavau Angelicum unte, kur prasipletė mano akiratis. Čia sutikau ir pažinau nemažą kunigų, seselių, pasauliečių iš visų žemynų. Čia tikrai įsitikinau, kad mūsų Bažnyčia ištis yra katalikiška ir visuotinė. Apie 1985 m. popiežius Jonas Paulius II oficialiai paragino šiaurės pusrutulio kunigus daugiau skirti dėmesio pietų šalims. Toji mintis giliai įstrigo širdin. Nutariau, kad vienas iš tų, kurie išgirdo šv. Tėvo kvietimą darbuotis pietų pusrutulio šalyse, būsiu aš pats. Tais laikais buvau susipažinęs su kai kuriais brazilų kunigais ir vie nuoliais, gyvenančiais Romoje. Jie kaip tik mane supažindino su Dom Lessa, šiaurės Rytų Brazilijos vyskupu, gyvenančiu Sergipe valstijoje. Šis vyskupas pasikvietė mane į jo Propria vyskupiją misionieriui. Taip priėmęs kvietimą, 1989 m. išvykau į tą įdomią vietą pradėti savo kunigystę tarp brazilų.

— Kokioje vietoje, kunige Pauliau, pirmiausia atsidūrėte? Kokie vos ką tik išventinto kunigo išpūdziai pirmojoje parapijoje?

— Apsigyvenęs Propria mieste, tūrinčiame maždaug 20,000 gyventojų, vyskupo namuose, mokiausi portugalų kalbos, susipažinau su šio krašto kultūra, pratinai prie klimato, maisto ir kitų sąlygų. Po kelių mėnesių Ekscelencija Dom Lessa mane paskyrė aptarnauti net dvi Brejo Grande ir Ilhados Flores parapijas už kokių 60 km. Kadangi tenai daugiau kunigų nebebuvo, į tas parapijas nuvažiuodavau vien savaitgaliais, o šiaip gyvenau Propria. Didžiausią išpūdį man padarė šio krašto skurdas. Kokia daugybė žmonių gyveno pusbažnyje, vargo, tiesiog skurste skurdo! Tikrai tuomet supratau, kiek čia daug darbo ir kaip sunku čia dirbti. Iš kitos pusės mane sužavėjo vietinių gyventojų atvirumas, nuoširdumas, rūpinimasis manimi ir mano buvimu. Stebėjau tų žmonių linksmumą, jų švenčių pomėgių, gyvų ir veržlių brazilų būdų. Tie žmonės irgi manimi stebėjosi, kad aš pas juos atvykau iš Kanados ir norėjau jiems padėti.

— Kokiose kitose vietose dar dirbote? Kaip galite apibūdinti vaikus, jaunimą, tenykštę kultūrą, papročius, parapijų gyvenimą?

— Po vienerių metų vyskupas mane perkėlė prie Šv. Pranciškaus upės į kitą Neapolio parapiją su mažne 15,000 gyventojų. Šis istorinis miestas iškurtas daugiau negu prieš tris amžius — 1679 m. Čionai dirbau bemaž ketveri metus — iki 1995 m. Su vaikais gan dažnai susidurdavau. Jų labai daug ir visi nepaprastai gyvi, daugiausia neturtingi arba visiškai skurdžiai. Užtatai atviri, pasižovė bet kokiai veiklai ir nesunkiai perauklėjimui. Jie visur — bažnyčioje, per tikybės pamokas arba mokykloje nepaprastai viskuo domisi, ypač naujovėmis, mėgsta dainuoti ir žaisti. Jų niekaip vienoje vietoje nesuturėsi. Jei neįvairinsi mokymo su žaidimais, jų nesuvaldysi. Jiems reikia judėti, keisti vietą, metodiškai įvairinti pamokas su pramogomis.

Jaunimo irgi apstu. Jie greitai subręsta. Tik vis bėda — nuolatinis rūpestis dėl ateities, duonos ir darbo. Bažnyčioje jiems reikia organizuoti grupes, juos burti, įjungti į prasmingą darbą, kitaip jų neprisilaikysi, nes dažnai negali studijuoti. Kai kurie nebaisia net pradinės, o ką jau čia kalbėti apie gimnaziją. Juk neretai turi padėti savo tėvams, pagelbėti savo broliui, seseriai, o kartais dėl pašlijusios sveikatos visiškai negali mokytis, nei dirbti. Be to, dėl lėšų ir mokytojų stokos mokyklų neužtenka.

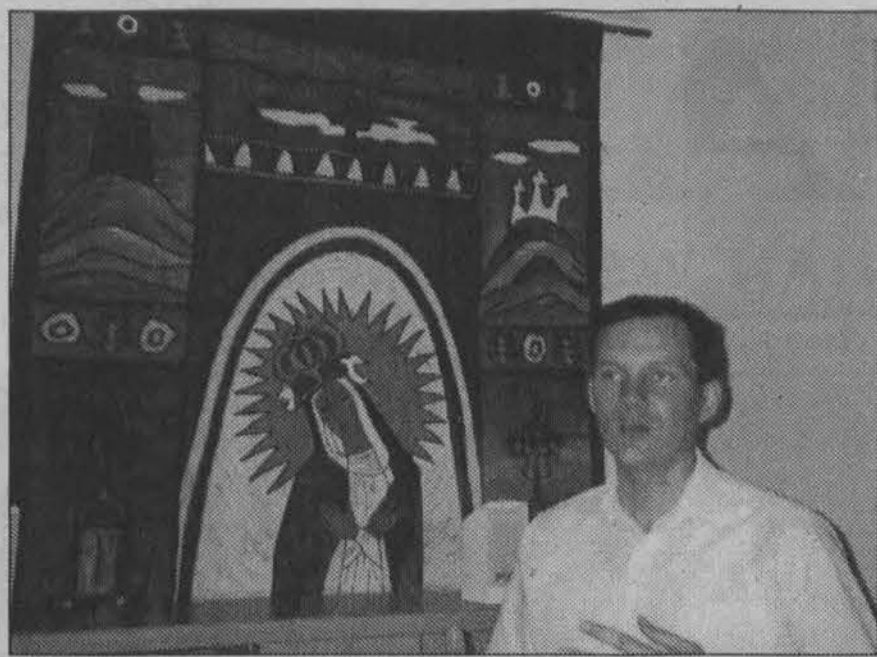
Brazilijos kultūra labai sudėtinga. Juk čia susimaišę trijų visai skirtingų žmonių tipai. Viena jų dalis — 1500 m. portugalų emigrantai ir kolonizatoriai. Antrieji — gana gausūs vietiniai indėnai ir tamsiaodžiai afrikiečiai nuo 1600 iki 1880 m., kai buvo oficialiai panaikinta baudžiava, atvežtieji vergai. Šie visi ateiviai su ciabuviais sukūrė naują žmonių tautinį mišinį, pavadinatą brazilais, sudarancį 160 milijonų gyventojų šeimą. Taigi, Brazilijos šalis, kur dabar gyvenu, turi visų minėtų trijų skirtingų kultūrų bruožų, muzikos, meno, šokio, valgių ir religijos elementų. Kartais, nelygu, kokia grupės etninė sudėtis ir genetinės šaknys, vienas savitumas gali viršyti, kitas ne toks ryškus.

Papročiai — įvairūs. Jie dažnai susiję su bažnytinių kalendoriumi. Mat Brazilija, katalikiška šalis, nors paskutiniu metu daugėja evangelikų. Per Kalėdas, Naujuosius metus, būna didelės šventės, skamba muzika, šokiai.

Ypatingai žmonės jautriai išgyvena Gavenią ir Didžiąją savaitę. Sykiais iš tikrųjų atrodo, kad žemėje vėlė Kristus bus nukryžiuotas. Vėlykos — džiaugsmo laikotarpis. Kasmet itin mėgstamos ir iškilmingai minimos kiekvieno miesto globėjo ar globėjos šventės, kurios švenčiamos kartais net dvi savaites. Tada gatvės virsta žaidimų, turgaus ir procesijų vieta. Niekas neišsėdės namuose. Kone visi, išskyrus negalintčius pajudėti senelius, išsena gatvėn pasilinksminai.

— Kokia yra katalikų Bažnyčios padėtis Brazilijoje? Koks čia parapijos gyvenimas?

— Apie tai galima būtų daug ką pasakoti. Jei Lietuvoje tėra septynios vyskupijos, tai Brazilijoje jų yra 255 ir tūkstančiai parapijų. Kiekvieną vyskupiją savaip tvarkosi, bet metinės vyskupų konferencijos nustato tam tikras normas. Daugiausia čia dėme-

Kun. P. Mališka

Nuotr. K. Ambraso

sio skiriama neturtingiesiems. Juk neturtas čia toks didelis, kad Bažnyčia neturi kito pasirinkimo: jai reikia šelpiti ir ginti skriaudžiamuosius. Šitai itin Lotynų Amerikoje buvo ryškiai pabrėžta Medellin (1968) ir Puebla (1979) vyskupų konferencijoje. Todėl kiek galėdamas, vienos sekmingiau, kitos ne taip vaisingai kiekviena vyskupija ir parapija stengiasi tų nurodymų laikytis. Evangelijos skelbėjai pagal galimybes bando atverti turtingesniųjų žmonių širdis, kad jie būtų dosnesni vargšams, kad nepažeistų savo tarnų ir darbininkų teisių. Kai vyriausybė dažnai kritikuojama už neteisingus poelgius su darbo žmonėmis, susidaro tam tikra įtampa tarp Bažnyčios ir federalinės, provincijų ir miestų valdžios atstovų. Be to, kiekvienoje Brazilijos parapijoje yra nemaža protestantų, evangelikų, sekmininkų, animistinės filosofijos sekėjų. Jų įtaka didėja. Jie skirtingai vertina Bažnyčios mokslą: kartais prieštarauja, kartais pritaria. Pagaliau yra nemaža katalikų, nepatenkintų tam tikrais pasyvesniais Bažnyčios mokslo teiginiais, retai dalyvauja parapijos gyvenime, laukia permainų ir daugiau atvirumo. Kiekvienoje parapijoje yra liturgija, vaikų ir jaunimo katekezė, misijos, socialiniai darbai ir kitos savos sielovados kryptys. Daug dėmesio skiriama bendriems ir kiekvienos srities komitetams. Dažniausiai parapija turi nemažą bendruomenių, koplyčių, kurios savaip tvarko ir organizuoja darbą tam tikrose parapijos dalyse — priemiesčiuose ir mažuose bažnytkaimiuose, portugalikiškai vadinamuose povado.

1992 m. Lotynų Amerikos Bažnyčios konferencija Sant Domingo aiškiai pabrėžė kultūros reikšmę evangelizacijai. Štai kodėl šiandieninėse parapijose rengiamasi įvertinti tradicijas ir senas kultūras, kurios neretai būdavo laikomos kaip atgyventomis, todėl kartais visai išnykdavo. Siuo atžvilgiu reikia prisiminti netgi Brazilijoje afrikietiškos kultūros apraiškas, kurios anksčiau būdavo laikomos vien liaukinių žmonių papročiais. Dabar tie elementai skatinami parapijoje, įgyvendinami liturgijoje, laiminami Romos.

— Kokie jūsų ryšiai su Montrealiu, su Kanados, su užjūrio lietuviškomis bendruomenėmis?

— Mano bendravimas su Montrealiu ir Kanada — tai ryšiai su savo gimtine. Aš buvau ir esu montrealietis, čia gimiau ir augau. Į Romą išvažiavau 23 metų amžiaus, bet kasmet grįždavau vasaros atostogų. Iš Brazilijos susitikti su savo artimaisiais, giminėmis ir bičiuliais, pažįstamais grįžau jau keturis kartus. Didžiojuosi Kanada, nes matau, kad šis kraštas tarptautiniu mastu siekia taikos ir teisingumo. Bemaž visi brazilai palankiai kalba apie Kanadą,

norėtų ją aplankyti arba joje pagyventi, bet tik nedaugelis dėl lėšų stygiaus gali savo sumanymus įgyvendinti. Štai kodėl Brazilijoje susidomėjimas Kanada didelis, bet kanadiečių ten mažai gyvena.

— Kas sieja su Lietuva?

— Esu lietuvių kilmės. Abu tėvai po Antrojo pasaulinio karo į Kanadą atvažiavo iš Lietuvos, bet jau gimiau ne Lietuvoje ir užaugau jau kitame krašte. Tiesa, gerus lietuviškus pagrindus gavau šeštadieninėje mokykloje, skautų ir ateitininkų susirinkimuose, chore, „Gintaro“ tautinių šokių ratelyje, su „Tauro“ krepšininkais, įvairiose stovyklose, protesto minguose prieš okupantus. Tačiau dabar, kai Lietuvą jau laisva, tikiuosi, kad patys lietuviai nuspres savo krašto ateitį. Todėl įsitikinęs, jog mano vieta — mišiose, kur bandau būti kanadiškiu piliečiu ir neužmiršti nei rašyti, nei kalbėti lietuviškai. Apie Lietuvos ir lietuvių išėjvijos įvykius sužinau iš mamos atsiunčiamo „Tėviškes žiburių“ laikraščio. Lietuvoje jau buvau triskart.

— Brazilijoje pasaulikim auga ar mažėja?

— Pašaukimų šiame krašte daugėja. Seminarijos pilnos. Kasmet išventinama daugybė jaunų kunigų. Tiek vyrų, tiek ir moterų vienuolijos pašaukimais irgi nesisiskundžia, todėl nemažas brazilų dvasiškių išvažiuoja svetur studijuoti arba misionieriauti į Europą, Amerikos, Azijos ir Afrikos šalis.

— Gal galite papasakoti apie eilinę darbo dieną parapijoje?

— Parapijoje savaitės kasdienė darbotvarkė — ryte arba vakare šv. Mišių auką, medžiagiškų parapijos reikalų tvarkymas, parapijiečių arba šiaip vietinių gyventojų lankymas, ateinančių į kleboniją priėmimas, dalyvavimas jų susirinkimuose ir kiti sielovados rūpesčiai. Šeštadieniais ir sekmadieniais — padaugėja krikštų, vestuvių, šv. Mišių, kelionių į užmiestį arba į miestelius. Pasitaiko dienų, kad neturi ką veikti, o būna ir tokių, kad neturi kada net atsikvėpti.

Kartą nuvažiuoju į naująją parapiją, buvau tapęs parapijiečiu sutiktas ir priimtas, tarsi mane čia jau daugelį metų būtų pažinoję. Lankydamas kur nors ligonį, pamatau, kaip jie neturtingai gyvena, bet kaip gražiai kunigą sutinka, kaip viskas būna parengta, maloniai viskas sutvarkyta per Pirmąją Komuniją, Sutvirtinimą ir kitomis progomis. Koks žmonių įkarštis, kai būna statoma ar remontuojama bažnyčia, kaip mieliai ir gausiai dalyvaujama gražiais apdarais apsisitaisius procesijose, giedama chore. Kai kurie, davę įžadus, eina procesijose basi, ypač kai tą parapiją ar kraštą ištinka liotys, potvyniai, sausra ar kitokia nelaimė. Reikia stebėtis, kaip nuoširdžiai moka žmonės dėkoti Die-

vui, moka džiaugtis sėkme, švente.

— Kokios brazilų šeimų tradicijos, šventės ir sukaktys?

— Itin rūpestingai brazilai parenka krikšto tėvus. Kartais būna net šeši krikšto tėvai vienam vaikui, du tikrieji podžiai ir du palaiminimo tėvai, visi turį teisę kodikį palaikyti, nusifotografuoti su juo ir pabūti su juo krikštynose gimdytojų namuose.

Iškilminga proga mergaitei sulaukus 15 metų. Brazilai šiomis progomis paprašo specialių šv. Mišių, į kurias toji dukra eina pasipuošusi, tarsi ir pabūti su juo krikštynose gimdytojų namuose. Iškilminga proga mergaitei sulaukus 15 metų. Brazilai šiomis progomis paprašo specialių šv. Mišių, į kurias toji dukra eina pasipuošusi, tarsi ir pabūti su juo krikštynose gimdytojų namuose. Iškilminga proga mergaitei sulaukus 15 metų. Brazilai šiomis progomis paprašo specialių šv. Mišių, į kurias toji dukra eina pasipuošusi, tarsi ir pabūti su juo krikštynose gimdytojų namuose.

— Šeimos labai išgyvenama artimųjų mirtis. Dažniausiai kunigas vien tik palaimina prieš laidotuves velionį, bet į kapines eina labai retai, nes žmonės garsiai šaukia, verkia, neretai apalpsta, todėl susidaro nepatogumų. Žmonės įsitikinę, kad labai svarbios po septynių mirties dienų savaitinės ir ketursavaitės Mišios, be kurių siela negalės nueiti dangun, todėl ilgai kęs skaitlykloje.

Naujos šventės — mokslo metų pabaiga, laimėtų futbolo rungtynių ir politinių rinkimų puotos, kai visas miestas, rekdamas ir šaukdamas išsena į gatves, šoka, dainuoja. Įsimintina pasaulio futbolo taurės pergalė 1994 m., kai Brazilija laimėjo prieš Italiją. Reikėjo net šv. Mišias atidėti, nes daug žmonių per televiziją stebėjo šias rungtynes.

— Kaip yra su vaikų katecheze, jaunavedžių parengimu santuokai, Sutvirtinimo Sakramenui ir išpažintims?

— Vaikai nuo mažumės, 5-6 metų, katechizuojami labai įdomiai ir judriai, su visokiais žaidimais, pramogomis, nes katechetės ar katechetai dažniausiai būna jaunos moterys, net mergaitės arba jauni vyrai. Pirmoji Komunija būna tada, kai vaikai sulaukia 10-12 metų amžiaus. Sutvirtinimas — 14-mečiams. Ruošiamas ilgai — bent vienerius metus. Dabar linkstama Brazilijoje į ilgą katechezę — nuo 5 iki 21 metų ar net vyresnio amžiaus, kad katechezė taptų ne atsitiktine, progine data, o būtų taisykla, jaunimas priprastų bažnyčioje prie pamaldų, prie viso Bažnyčios mokslo ir jame aktyviai dalyvautų. Pasitaiko ir suaugusiųjų katechizacijos.

Jaunavedžiai santuokai rengiami kelias dienas dažniausia kunigų ir pasauliečių pokalbiams, knygoms. Išpažintys priklauso nuo kunigo, kaip ir kada jam atrodo patogiau. — Ar turite savo aplinkos žmonių, su kuriais arčiau susipažistate, bendraujate?

— Parapijose dirbantys kunigai susidraugauja su vietiniais gyventojais. Ypač su tais, kurie daugiau padeda parapijai. Man irgi tokie geravaliai reikalingi ir jų ganėtinai turiu, jaunų ir vyresnių, vyrų ir moterų, vargšų ir turtinges-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytėjo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurģija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pimad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VILNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8260

ARAS ŽILAITIS, M.D.

INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

palinkėti, kad jie kantriai ir uoliai tęstų gražų darbą, stiprintų organizacijas, spaudą. Montrealeo Aušros Vartų ir šv. Kazimiero parapijos teneužsidaro be reikalo, teišlaiko čia lietuviybę, testiprėja Kanados gyvenimas ir šio krašto vienybė.

Dievas telaimina Lietuvą ir visus jos gyventojus. Tegul ši šalis tampa tolerantiška ir teisinga. Tenebijo atvažiavusių ir kitataučių. Tepriima juos, kaip Kristus mokė, kaip brolius ir seseris. Tegul jie įsijungia į visuomenę, bet išlaiko kalbą, kultūrą ir šiaip atnaujina tautą, duoda jai naujų jėgų.

— Redakcijos ir savo vardu dėkojame kun. Pauliui už atsakymus.

Kalbėjosi

kun. K. Ambrasas, SJ

RUSIJOS POLITINĖ KRIZĖ

ZENONAS PRŪSAS

Šiuo metu Rusija išgyvena ne tik ekonominę, bet ir politinę krizę, kuri didele dalimi yra ekonominės krizės pasekmė. Trumpai peržvelkime, kas privedė prie šios krizės.

Pamatinė abiejų krizių priežastis yra neužbaigta Rusijos 1991 metų rugpjūčio mėnesio revoliucija. Nebuvo padaryta, kaip Vokietijoje 1945 metais po sąjungininkų pergalės. Tada buvę Vokietijos nacių partijos nariai buvo padaryti beveik antros rūšies piliečiais. Nacių partija buvo uždrausta, jos veiklesnieji nariai negalėjo užimti vadovaujančių vietų ne tik valdžioje, bet ir privačiame sektoriuje. O visgi griuvėsiais virtusi Vokietija atsisatė per keletą metų. Kodėl Rusijos bendras vidinis produktas (BVP) ir po 7 metų tebėra per pusę mažesnis, negu 1991 metais, ir kodėl valstybė neatsistoja ant kojų?

Atrodo, jog tas iš dalies įvyko dėl to, kad Rusija nepasėkė Vokietijos pavyzdžiu. Jelcinas, tiesa, bandė uždrausti komunistų partiją, bet jam nepavyko. Priešingai, visa sovietinė nomenklatura ir biurokratija, atseit, buvę komunistai, pasiliko savo postuose. Visų valdžios įmonių ir fabrių direktoriai ir vadovai, kuriais sovietiniais laikais galėjo būti tik komunistai, nebuvo pakeisti demokratams. Visagale KGB ir pasiliko visagale. Kariuomenėje generolai, kurie sovietiniais laikais irgi turėjo būti komunistų partijos nariai, pasiliko savo pozicijose. Ministras paskirti demokratams mažai ką galėjo padaryti ar pakeisti, kai savo ministerijose jie buvo apsupti nomenklaturininkų. Po privatizavimo priedanga geriausias pramonės įmonės ir žiniasklaidą pasidalino buvę komunistai. Priėjo niekieno nekontroliuojamų bankų, valdomų įvairių sukčių ir vagių. Teisėtvara irgi pateko į sukčių ir kyšininkų rankas. Pasiliko tie patys teisėjai ir prokurorai. Gauti milijardai dolerių, kaip užsienio paskolos Rusijai, vėl grįžo į užsienio bankus, tik jau į Rusijos oligarchų asmenines sąskaitas. Kariuomenėje generolai pradėjo gyventi daug geriau, negu sovietiniais laikais, nes galėjo pardavinėti ginklus, amuniciją ir kitoki kariuomenės turtą bei pasisavinti kariuomenės išlaikymui skirtas valstybines lėšas. Dėl to eiliniai kareiviai beveik badavo. Jelcino paskirtų minist-

rų pirmininkų ir ministrų veiklą užblokuodavo oligarchai ir Duma. Jelcinas buvo priverstas paskirti ministru pirmininku Černomyrdiną, Gazprom didžiulių įmonių junginio vadovą, vieną iš turtingiausių Rusijos oligarchų. Jis tame ministro pirmininko poste išbuvo net penkerius metus. Jis ne tik nevykdė ekonominių reformų, bet dažnai jas trukdė ir gynė oligarchų interesus. Nenuostabu, kad tokiose sąlygose Rusijoje išsivystė du luomai, turtuolių ir vargšų. Vidurinės klasės kaip ir neatsirado. Už viską žmonės kaltino Jelciną, kurio sveikata vis blogėjo. Kada pagal konstituciją 1996 metais turėjo įvykti prezidento rinkimai, Jelcino populiarumas buvo nukritęs iki 7 proc., kai tuo tarpu jo pagrindinio konkurento komunisto Ziuganovo populiarumas buvo kelis kartus didesnis. Oligarchų, ypač Berezovskio dėka Jelcinas buvo perrinktas. Jo perrinkimui oligarchai turėjo išleisti net 500 milijonų dolerių, apie 4,5 kartų daugiau, negu išleista per Amerikos prezidento Clinton rinkimus. Pavyko rinkėjus išgąsdinti galimu komunistų valdžios grįžimu. Jelcinas liko skolintas oligarchams, ypač Berezovskiiui, kuris pasidarė artimu Jelcino šeimos draugu. Jelcino dukters vyrą Berezovskis aprūpino labai gerai apmokamu darbu. Jelcinui turint rimtų sveikatos problemų, ministras pirmininkas Černomyrdinas pasidarė beveik tikruoju Rusijos prezidentu.

Nors ir ekonominės reformos buvo beveik nevykdomos, 1997 metais Rusijos ekonomika lyg ir nusistovėjo: per tuos metus BVP net paaugo 0,2 proc. Bet 1998 metais ekonomika labai sušlubavo, kai pasaulio rinkoje naftos kaina nukrito nuo 24 iki 14 dolerių už statinę. Nafta yra pagrindinė Rusijos eksporto prekė ir sudaro svarbią poziciją Rusijos biudžete. Gresiant ekonominei krizei, Jelcinas nutarė vėl pabandyti grįžti prie aktyvesnio ekonominių reformų vykdymo, todėl atleido Černomyrdiną ir, nepaisant didelės Dūmos opozicijos, į ministro pirmininko postą paskyrė jauną reformatorių Kirijenką. Šis pradėjo spausiti oligarchus, kad sąžiningiau mokėtų mokesčius. Ar jo, ar Jelcino sprendimų buvo nuvertintas rublis, dėl ko ekonominė krizė dar pablogėjo. Po 5 mėnesių Berezovskis prikalbėjo Jelci-

Atnaujintas „Vagos“ leidyklos knygynas „Draugystė“ atvėrė duris Vilniuje, Gedimino prospekte. Nuotr. Eltos

SENOS TRADICIJOS — NAUJAS STILIUS

Vilniaus Gedimino prospekte rugpjūčio 25 d. iškilmingai atidarytas atnaujintas „Draugystės“ knygynas. Šis modernus knygynas papildė „Vagos“ leidyklos firminių knygynų tinklą. Tai — septintasis „Vagos“ knygynas Lietuvoje ir trečiasis — Vilniuje. Firminiai leidyklos knygynai taip pat veikia Kaune, Kaišiadoryse ir Šiauliuose. Dar šiemet „Vaga“ planuoja atidaryti naujus knygynus Naujojoje Vilnioje bei Druskininkuose.

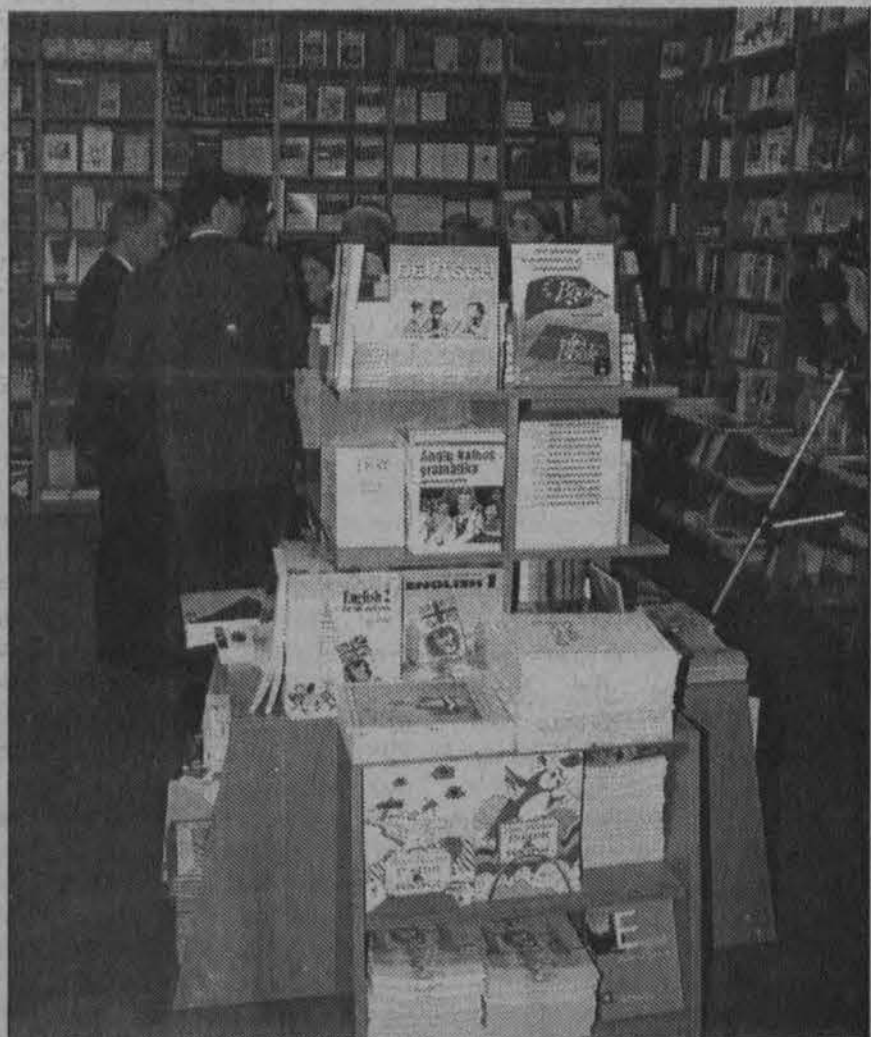
Firminius „Vagos“ leidyklos, o tiksliau — „Vagos prekybos“ — knygynus jungia vieningas stilius, moderni apskaitos ir apsaugos įranga, pirkėjui pa-

na, kad atleistų Kirijenką ir į ministro pirmininko postą grąžintų Černomyrdiną. Tik per pirmą balsavimą Duma atsisakė jį patvirtinti. Ne tik komunistai, bet ir kai kurie demokratų, pavyzdžiui, Javlinskio Jabloko grupė, padarė išvadą, kad netiesioginis oligarchų valdymas Rusiją privedė prie bedugnės krašto. Todėl ir balsavo prieš. Antrasis balsavimo ratas turėtų įvykti ateinančią savaitę. Rašant šias eilutes, dar nėra aišku, kokie bus šio balsavimo rezultatai ir kuo baigsis ši Rusijos krizė. Tikiu, kad ne grįš imperialistinė diktatūra ir kad ji nepradės Rusijos problemas spręsti rusišką metodu: naujų žemių užkariavimais. Tuo atveju galėtų atsirasti pavojus ir Lietuvai, ypač jei Amerika tebebūtų užsiėmusi savo prezidento svertinimo problema.

fortepijono klaviatūra. Dešinės gniauztė laikė apgniauzęs alaus stiklą. Žiūrint emė baimė, kad stiklas nesutruktų ir Jonas neprisivarytų pilną delną stiklų. Tylėjom. Sunku buvo po tokio įtempimo testui kalbą ar ką nors pasakyti. O tyla įtampą didino. Bent man atrodė, kad didino. Jeigu stiklas nesugniuš delne, tai droš pro mano galvą kur nors į sieną. Kad galėtų drožti man nė į galvą neatėjo, bet kad į sieną ar į langą nė kiek neabejojau. Tai patylėjęs, patylėjęs paklausiau:

— Ir kaip į vandenį?

— Kaip į vandenį. Isprašiau į tą pačią stovyklą. Galvojau, zaltys anksčiau ar vėliau su kokia skardine sugriš. Nesugrižo. Ir dairiausi, ir klausinėjau — nė šnapšt. Tik po kelių metų susekiau. Nebe Vokietijoje, jau būdamas čia. Iš prancūzų zonos išleke į Australiją. Tik ji tebeprisiliko Brigitelė. Ir Bertulienės nenusimetė, o jis išsivertė į Pinkų. Iš karto netikėjau. Maniau, kad atsirado kitas. Brigitelė buvo apsiausta tokios bekvapės aromos, kad kiekvieną traukė retai sutinkamu pažadu. Reikėjo jai tik pirštu pamoti. Nereikėjo nė to. Reikėjo tik pažūrėti taip, kaip tik ji temokėjo. Ne. Jis čia jau buvo išsivertęs į Pupą. Gimęs buvo Pinkum ir Lietuvoj buvo Pinkas, tik kažin kur kažin kam buvo pasismardinęs, tai pasivertė Pupa, kad nesurastų. Pinkų pažinęs, kas Pupos ieškos. Emigruojant reikėjo tikros pavardės, tai ir parodė metrikus. Kai sužinojau, norėjau tuoj lekti į Australiją, bet jau pats įtūžis buvo praėjęs. Jeigu būčiau sutikęs čia, negaliu dar pasakyti, kaip būtų buvę. Ir dabar dar negaliu. Būtų, kaip tuomet kraujus užvirtų. Su Brigitelė tai visai kitaip. Mano visas gyvenimas su ja kitaip: Aldonai sakiau, bet daugiau, vargu ar kas čia ir žino. Pasakysiu ir tau. Buvau jaunas miškinin-

Vilniuje duris atvėrė atnaujintas „Vagos“ leidyklos knygynas „Draugystė“. Nuotr. Eltos

kas. Dirbau miškų departamente. Ji studijavo ekonomiką. Išvaizduoji tokį sandėrį — Brigitelė ir ekonomika. Bet, taip buvo. Sakydavo: „Jūs galite skraidyti miškų viršūnėmis, padebesiais, o aš esu iš žemės ir noriu būti prie žemės. Kai vokiečiai vis labiau emė jaunus moteris grąsti Vokietijon ir darbus, kažin kaip ir ją apsedo išvežimo baimė, tai ji kartą ir sakė: „Susimetrikuokim, Jonai. Ne tikrai. Ne bažnyčioj. Tik pas burmistrą. Ištekėjusį vokiečiai dar negaudo. Jeigu imtų kabintis, parodysiu popierių, jeigu dar kas, pasakysiu, kad jau esu švanger, vokiečiai atšoks, kaip nuo karštos geležies“. Jeigu nebūtumėm — gražiai sutarė, nebūtų siūlusi. Kai išėjome iš savivaldybės rūmų su tuokti, tą patį vakarą ir jos daiktus atsiganenom pas mane. Sakė: „Koks čia bus susituokimas, jeigu gyvenime atskirai. Ar nori, kad kas liežuviu pakištų“. Aišku, kad nenorėjau. Už apgaudinėjimą vokiečiai taip prikirpdavo, kad ojetau. Buvom jauni, tai kaip nenorėsi ir kruvą sueiti. Kai metu akį atgal, tai ji ir tada geriau mokėjo „ekonominius“ reikalus tvarkyti. Per draugus šiaip taip sugriebiau butelį vokiško šampano, ji sumetė šokią tokia vakariene. Kai išgėrė po stiklinę šampano, koks ten šampanas — vokiškas sektas, kai išgėrė apsikabinom, ji ir pasakė, kaip tikra ekonomistė: „Vedė tai vedė, bet apsieikim be vaikų. Kaip tokiu pasiutmečiu juos užaugintumėm“. Jeigu man kas nepatikdavo, imdavau paniurnėti. Ne vokiečių, ne. Pasakiau kai vokiečių prievarta baimės nebekėlė. Dažniausiai jos pasišvaistymai ten prie Elbės sukeldavo nirtulį, tai kartais ir gerokai apžodžiudavau, o ji net į akis nešokdavo. „Ko šauki“, sakydavo. „Juk iš tikrųjų mudu nevedė. Tik vokiečiams akis apdumti susime-tėm. Mane gelbėjai, ir aš tau, rodos, nė karto negera nebuvau. Tu man patikai ir tebepatinki. Jeigu būtum

Kodėl kaip tik Rusijoje?

Vakarų pasaulis, ypač europiečiai, su nerimu stebi besivystančią politinę bei ekonominę krizę Rusijoje, spėliodami, kiek toli ji dar riedės į pakalnę ir kokių pasekmių galima laukti.

Analizuojant pastarųjų savaitių įvykius Rusijoje, stengiamasi suvokti, dėl ko kaip tik ši pagrindinė Sovietų Sąjungos ašis taip sunkiai pereina į laisvosios rinkos sistemą, kai tuo tarpu buvusios kitos sovietų imperijos respublikos, tiek Rytų, tiek Vidurio Europoje, laikosi kur kas tvirtiau. Jos eksportuoja žemės ūkio produktus ir pramonės gaminius, moka pensijas, jas užsitarnavusiems, stengiasi mažinti biurokratų skaičių vyriausybėje, beldžiasi į Europos Sąjungos ir NATO duris, bent viešai nesilgėdamos „senų gerų laikų“ komunistinėje santvarkoje.

Nors buvusieji komunistai neišnyko, perėjus iš sovietinės į demokratine valdymosi sistemą, bet jie jau nebefigūruoja vyriausybėje ar visuomenėje savo senuoju vardu, kaip Rusijoje. Daugelyje valstybių buvę komunistai dangstosi socialdemokratų arba kitomis plunksnomis. Tik įvairios žodžio „darbas“ formos naujųjų partijų pavadinime liudija, kur slypi tikrosios šaknys.

Įdomias iš komunizmo į demokratiją pereinamojo laikotarpio analizės užuominas pateikia „The Economist“ žurnalo š.m. rugsėjo 5 d. numeris. Rašoma, kad svarbi priežastis, dėl kurios Rytų bei Vidurio Europos valstybės daug lengviau negu Rusijai sekasi persiorientuoti iš komunizmo į kapitalizmą, yra „tautos atmintis“, t.y. kartos, kurios gerai prisimena buvusius nepriklausomo gyvenimo laikus prieš Antrąjį pasaulinį karą ir bolševikų okupaciją.

Nenuostabu, kad sovietiečiai okupantai taip uoliai stengėsi sunaikinti visą šviesuomenę, kursią geresnį savo laisvos valstybės ryšių. Tie žmonės tapo pirmosiomis trėmimų, areštų ir žudynių aukomis, vos tik Raudonoji armija įkėlė koją į okupuojamas žemes. Tačiau, kaip ir Lietuvos atveju, nemažas skaičius šviesuolių visgi išliko — vieni savoje tėvynėje, kiti pasirinkę pabėgėlio dalį ir, nors ilgus dešimtmečius gyvenę toli nuo gimtosios žemės ribų, dvasiniai niekuomet nuo jos reikalų neatsitolinę. Didžioji dalis jų visuomeninės veiklos

buvo kaip tik skirta, kad buvusio laisvo gyvenimo atmintis neišblėstų.

Vos tik nušvito laisvės aušra, svetur gyvenusieji tautiečiai visas pastangas nukreipė į savo kilmės kraštus, kad jiems lengviau pavyktų įsijungti į Vakarių demokratiją ir užpildyti spragas, atsiradusias totalitarinio režimo valdymosi laikotarpiu. Nors ne visos laisvosios valstybės labai mielai tą pagalbą iš užsienio priėmė (pradžioje tų „atsispyrusiųjų“ tarpe pirmavo ir Lietuva), nėra abejonės, kad ilgainiui nuomonė pasikeitė.

Minėtame straipsnyje linksinuojamos sėkmingiausios ir mažiausiai sėkmingos valstybės, kurios po nepriklausomybės atkūrimo padariusios vieno-kia ar kitokią pažangą. Tačiau, net ir paskutinėje vietoje stovinčios, vis dėlto šiandien geriau laikosi, kaip Rusija, skęstanti nomenklaturų sukurtose ekonominėse pelkėse, gyventojams pasidalinus į du pagrindinius luomus: turtuolių ir vargšų. Vidurinioji klasė beveik išnykusi. Svarbiausia, kad tie turtingieji kaip tik yra buvusieji komunistai, pasinaudoję valdymosi sistemos pasikeitimu ir į savo rankas suglėmę daug privatizuojamo valstybinio turto bei iš užsienio gaudamų paskolų. Kadangi toji nomenklatura, tebesivadinti senuoju komunistų partijos vardu ir net nemėginanti jo pakeisti, tebesėdi ir senose įtakose vietose (ypač Dūmoje), bet kokios ekonominės reformos, kurios kėsintųsi į jų darbininkiją, pensininkai ir kiti, šalin pastumtų, kenčia visokeriopos sunkumus. Kiek ilgai jie tyliai kentės, sunku pasakyti, bet prieš daugiau kaip septyniasdešimt metų pasaulis matė Rusijoje pratrūkusios kantrybės pasekmes. Deja, kaip tik dėl to, kad Rusijoje komunizmas įsigalėjo daug anksčiau, negu sovietų okupuotose valstybėse, tautoje nebeliko kitokio gyvenimo atminties. Antra vertus, paprastai liaudžiai ir carų valdžioje tas gyvenimas nebuvo daug geresnis.

Vakariečiai rūpinasi pasaulio taikos likimu, jeigu Rusijoje visiškai užges demokratiškos liepsnelės. Juo labiau turėtume rūpintis mes, lietuviai, nes tokiu atveju pavojumi Lietuvai nereikia abejoti.

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS

ROMANAS

(Tęsinys)

Nr.18

Tenai ir stovykla esanti kur kas geresnė. Barakai esą tokie pat, bet šeriai tai nepalyginti geriau. Tik esanti viena bėda, kad sveikų vyrų dykų nelaiką — varą miško kirsti. Vyras buvo šnekus. Klausinėjo ar nenujaučius, kur toji stovykla yra. Sakė, kad ir jis pats pamėgintų nuvažiuoti. Jeigu iš tikrųjų taip gerai šeria, tai miško pakirsti jis visai nebijojo.

— Aš, žinoma, apie tokią stovyklą nebuvau nė girdėjęs, nežinojau nė kurioje pusėje ta Elbė yra, bet siutas buvo toks didelis, kad net smaugtė smaugė. Lėkte nulėkiau į stotį. Sakiau, gal dar pagausiu neišvaziavusių. Nežinau, kas būtų buvę, jeigu būčiau pagavęs neišlėkusius. Brigitukę, kaip Brigitukę. Ji impulsyvi karštakošė mergaitė. Kiekvienas saldiežiuvis galėjo ją galvelę susukti, bet Pupą! Tą tai būčiau taip sudrupalijęs, kad visą amžių būtų atsiminęs. Gal nebūtų likę net kam atsiminti. Vietoje būčiau užmušęs. Paskum gal ir kalėjime būčiau supuvęs, bet ir puves būčiau ramia širdim. O dabar kas? Nutraukė gyvenimą per pusę, ir nors pasiusk. Ir nors pasiusk, — patylėjęs pridūrė.

Niekada nebuvau matęs Bertulio tokio sutrikusio. Žiūrėjo kažin kur pro mano galvą, o sulenkti kairės rankos pirštai šokinėjo ant stalo, lyg stalas būtų buvęs

REZISTENCINĖS MINTYS DAINAVOJE

JUOZAS BAUŽYS

Šiame Lietuvos studijų savaitėje, jau 42-ąją iš eilės, įvyko rugpjūčio 16-22 d. Dainavoje, tokias savaites kasmet rengia Lietuvių fronto bičiuliai. Savaitės tema: „Nauji uždaviniai rezistencinėje ir kultūrinėje veikloje“. Po rytmetinių šv. Mišių, kurias atnašaudavo kun. Algirdas Paliokas, SJ, prasidėjo dienos programa: paskaitos, simpoziumai, pokalbiai ir posėdžiai. Vakarinės programos įvairavo nuo vaizduojamųjų peržiūrų ar literatūrinių vandelių iki šeštadienio vakaro puikaus koncerto.

Pirmadienis buvo pradėtas nesenais Druskininkuose įvykusios 7-sios I laisvės fondo Lietuvos filialo savaitės išsamią apžvalgą. Kalbėjo ten dalyvavę dr. K. Ambrozaitis, A. Raulinaitis, L. ir A. Stepačiai. Po pietų dr. Antanas Musteikis skaitė paskaitą tema „Istoriniai pakaruokliai“. Joje jis palietė kai kuriuos tendencingai skelbiamus iškraipytus faktus, juos ir pavadindamas istoriniais pakaruokliais ar šmečklomis. Priminė jau anksčiau „atviro žodžio“ skelbėjų bandymą net Sniečkų prilyginti prie Vytauto Didžiojo, arba dabar dažnai keliamas abejonės dėl 1941 m. sukilimo bei partizanų ir rezistentų pasipriešinimo naudos Lietuvai. Prelegentas išskėlė ir daugiau tokių paradoksinių šmečklų, susijusių su mūsų santykiais su kitomis tautomis.

Dešiniosios partijos ir Pilnutinė demokratija

Antroji diena buvo skirta žvilgsniui į dešiniąsias Lietuvos partijas. Apie dabartinę Krikščionių demokratų partijos politinę programą bei ateities veiklos perspektyvas kalbėjo Vytautas Volertas, Jonas Vaznelis ir Viktoras Naudžius. Visi kalbėtojai, nors ir LKDP rėmėjai, išskėlė tam tikrus pastebimus faktus, kaip vidinę nesantą, vienos politinės linijos nesuradimą ir pan. Buvo taip pat pastebėtas ir katalikiškosios spaudos Lietuvoje mažėjimas, kuris gali turėti labai blogų pasekmių.

Buvo prieita prie bendros nuomonės, kad LF bičiuliai ir toliau individualiai remti LKDP, bet su tam tikru atsargumu.

Apie Tėvynės sąjungą — Lietuvos konservatorių kalbėjo Algirdas Raulinaitis ir Algirdas Stepačiai. Pirmasis išskėlė TS programos teigiamus principus, tačiau priminė ir kai kuriuos netinkamus min. pirm. Vagnoriaus bei Kultūros min. Šaltenio įėjimus. Algirdas Stepačiais labiau dėmesį atkreipė į istorinius TS nuveiktus darbus, kartu pastebėjo ir kelias padarytas klaidas, bet ir TS ateitį žvelgė šviesiai ir su pasitikėjimu. Gausiose diskusijose buvo išskeltas reikalas šioms dviem partijoms išlyginti vidaus ir tarpusavio nesutarimus ir sudaryti tvirtą koaliciją.

Reikia priminti, kad LFB, kaip sąjūdis, oficialiai nepasako už kuria nors Lietuvos partiją, tačiau LF bičiuliai individualiai remia savo pasirinktą partiją ir jos veiklą.

Toliau vyko svarstybos apie „Pilnutinės demokratijos idėjas“, jų istorinį palikimą ir dabartį: pagrindiniai kalbėtojai — A. Raulinaitis, dr. K. Skrupskelis, dr. K. Ambrozaitis, A. Sabalis (atsiuntęs savo pranešimą raštu), dr. A. Musteikis, J. Ardy, V. Petrulis. Tokios svarstybos buvo surengtos ryšium su 40-ties metų sukaktimi, kai 1958 m. buvo išleistas leidinys „I pilnutinę demokratiją“. Tai buvo daugiausia dr. Antano Maceinos, Vytauto Vaitiekūno ir Juozo Brazaičio mintys apie demokratinės valstybės pagrindus. Šis leidinys tapo LFB veiklos keldrožiu iki pat šiandien.

Kalbėjusieji pabrėžė IPD minčių svarbą dabartyje. Šios mintys skleidžiamos ir laisvoje Lietuvoje, komentuojamos spaudoje; kai kurios partijos yra pritaikiusios jos mintis ir savo programoms, tik kartais nutyldamos, kad tai yra LFB kūrinys. Buvo kalbama ir apie nepasaulėžiurinę politiką, pasaulėžiūrinių bendruomenių autonomiją ir jos reikšmę mokyklose, buvo

LF bičiulių studijų savaitėje (iš kairės): Vacys Rociūnas, Birutė Vasarienė, Jonas Vasaris, Irena Sušinskienė, Juozas ir Ona Baužiai, Vytautas Volertas, Marija Mikonienė, Ona Lociūnienė, Ramutė Čeputienė, Bronė Voler-tienė.

klausiama, kaip IPD idėjas dar plačiau Lietuvoje pritaikyti.

1941 m. sukilimas ir jaunieji istorikai

Tokia tema trečiądienį kalbėjo prof. Kęstutis Skrupskelis. Jo manymu, mūsiškiai kritiniai istorikai labai dažnai nesiremia, kaip jie stengiasi tvirtinti, vien tik istoriniais dokumentais, bet neretai parodo ir savo pačių įsitikinimus. Todėl iš marksistinių ar iš liberalaus įsitikinimo istorikų dažnai pastebimas tautinių, patriotinių ir religinių idėjų ignoravimas ar net puolimas. Todėl ir 1941 m. sukilimas kai kuriems iš jų nesu-prantamas: kaip II Pasaulinio karo metu, kai visas demokratinis pasaulis kovojo prieš nacius, kažkokie lietuviai „nacionalistai“ ne tik neprisidėjo prie tos kovos, bet veikė pagal savo interesus. Lygiai taip pat bandoma iškraipyti ir pati naujausia mūsų tautos rezistencijos istorija: Lietuvoje kišamos mintys, jog tik vienintelė „Sviesa-Santara“ savo ryšiais su tauta išvadavusi Lietuvą, tyčia neužsimenant apie kitokių įsitikinimų sambūrių bei žmonių veiklą.

Tą patią dieną įvyko ir 38-rių metų sukakties paminėjimas nuo I laisvės fondo įsteigimo. Kalbėjo dr. Kazys Ambrozaitis, Juozas Baužys ir dr. Kęstutis Skrupskelis apžvelgė ILF 38-rių metų kelią, nuveiktus darbus, išleistas knygas. Papasakojo, kaip Lietuvoje tuoj po nepriklausomybės atstatymo buvo įkurtas ILF skyrius, kurio veikla plečiasi; rengiamos studijų savaitės, leidžiamos knygos savoje LF ir Morkūno spaustuvelyje, plečiama demokratinė dvasia. Po minėjimo įvykusiame metiniame ILF narių susirinkime buvo išrinkta nauja fondo taryba.

Lietuvių Bendruomenės diena

Apie Lietuvių Bendruomenę ir jos veiklos uždavinius kalbėjo bent keli LB vadovai. Regina Narušienė, JAV LB krašto valdybos pirm., supažindino su svarbiausiais LB uždaviniais: įjungti naujai iš

Lietuvos atvykusius, apjungti ir kelintos kartos angliškai kalbančius lietuvius, tartis su Lietuva dėl kultūrinės bei švietimo paramos, rūpintis ir toliau svarbiais Lietuvos nepriklausomybės išlaikymo ir dėmesio Amerikos valdžios įstaigose reikalais. Priminė, kad spalio mėnesį Clevelande rengiama svarbi LB konferencija.

Liūda Rugienienė savo paskaitoje „Suvokime save ir savo paveldą“ kalbėjo apie etninės lietuvių kultūros išlaikymo problemas, matomas pas mus, iševijoję ir pačioje Lietuvoje. Visokiais būdais, o labiausiai per liberaliai nusiteikusių intelektualus, besiskverbią kosmopolitizmas mūsų turtingą etninę kultūrą žlugdo. Būtinai reikia rasti prasmingos veiklos kelią kartu veikiant su Lietuva.

Juozas Ardyas papasakojo apie bendrąją LB ir Lietuvos Seimo ryšių komisiją ir jos atliktus darbus. Esanti numatyta užsienio lietuvių grįžimo į Lietuvą programa, Lietuvoje bus kuriamas Amerikos lietuvių centras. Jau veikia Lietuvoje specialus informacijos centras besikuriantiems ir grįžusiems į tėvynę. Vytautas Kamantas, PLB pirmininkas, supažindino su kai kuriais PLB istorijos faktais, priminė svarbiausius jos darbus, kurie, jo teigimu, dažnai atliekami per kraštų bendruomenes. Pasidžiaugė, kad dėl to didelių nesutarimų nėra.

Dr. Vytautas Bieliauskas skaitė paskaitą — „Užsienio lietuviai ir Lietuva: bendros kalbos beiškant“. Plačiai apžvelgęs JAV lietuvių trijų imigracijos bangų, o taip pat ir Lietuvos lietuvių psichologinius skirtumus, pabrėžęs, kad komunikacijos problemų visada buvo ir jų dar bus, prelegentas padarė kelias išvadas. Jo nuomone, geriau sekasi bendradarbiauti ekonominėje, mokslinėje ir kultūrinėje srityse. Tačiau sunkumų atsiranda politikoje. Nepasitikėjimas vienu kitais tebematomas. Lietuva vis dar sunkiai atsikrato sovietinių psichologinių palikų. Jaunosios kartos atstovai geriau tarp savęs susikalba. Apskritai, ir vieniems, ir kitiems reikia daugiau pastangų susirasti bend-

rą kalbą, keistis moksliniais, kultūriniais, stiprinti ideologinių organizacijų bendravimą ir taip prisidėti prie dvasinio ir moralinio Lietuvos atgimimo. Žodžiu, reikia ištiesti vieni kitiems rankas.

Marija Remienė kalbėjo aktualia užsienio lietuvių archyvų išsaugojimo tema. Apžvelgusi ankstyvesnių laikų lietuvių archyvų Amerikoje istoriją, paminėjo, jog šiuo metu didžiausi JAV lietuvių archyvai yra Alka Putname ir Pasaulio lietuvių archyvas Jaunimo centre. Ji pastebėjo, kad daugelio organizacijų veiklos archyvai vis dar nesutvarkyti, nesukatalogizuoti, neretai išmetami ir dingsta. Tam reikėtų skirti daugiau dėmesio, laiko ir lėšų. Pasidžiaugė, jog Kultūros min. S. Šaltenis galvoja, kad Lietuva tam reikalui galėtų skirti finansinę paramą.

Rezistencija ir genocidas

Tą patį vakarą kalbėjęs Antanas Dundzila labai įdomiai aptarė Liuto Mockūno knygą „Pavargę herojus“. Prelegento nuomone, L. Mockūnas joje palieka daugelį spragų, neat-sako į skaitytojų rūpimus klausimus, pvz., kada iš tiesų Jonas Deksnys pradėjo tarnauti okupantui, nepanaudoja daugelio šaltinių, kurie Deksnio asmenį būtų nušvietę kitose šviesose. Knygoje net pastebima ir kažkokia autoriaus tendencija juodinti kitaip galvojančius kai kuriuos VLIK'o bendradarbius, pravardžiuojant juos ir kitus rezistentus „katalikais“ ir pan. Užbaigdamas savo pastabas, A. Dundzila pastebėjo, kad Deksnys anuomet daugelį apgavęs, apgavęs net savo kovos bendradarbius, dabar apgavo ir L. Mockūną.

Penktadienio rytą vėl kalbėjo Antanas Dundzila. Jis padarė pranešimą apie naujosios technologijos priemonių pritaikymą registruojant ir tiksliai nustatant geografines vietas. Tam yra naudojami nauji aparatai, vadinami GPS (Global Positioning System). Jų pagalba galima nustatyti ir suregistruoti partizanų bunkerius, kapus, kautynių vietas ir pan. Porą tokių aparatų A. Dundzila jau nuvežė Lietuvos

CLASSIFIED GUIDE

IVAIRŲS

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turio Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-8624

66th ir Kedzie 3 kamb.
butas su šiluma ir virtuvės įrengimais \$380.
Tel. 708-425-7160.

Baby sitter wanted
5 days a wk, 8:30 a.m.-5:30 p.m. in Hyde
Pk neighborhood for newborn and 3 year
old. Some English, references, drivers li-
cense and own transportation required. Salary
negotiable, based on experience. Call
Julie 773-536-6371.

**Ieškoma liet. moteris prižiū-
rėti vyr. amžiaus moterį, Phi-
ladelphia, PA. Galimybė dirbt**
kitur dienos metu. Kreiptis: Rita
tel. 215-744-6532.

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL
Ieškote automobilio?
• padėsim pigiai nusipirkti iš
varžytinių;
• maži mėnesiniai mokesčiai,
norint pirkt išsimokėjimui;
• nėra kredito istorijos? Ne problema!
• automobilių draudimas geriausiomis sąlygomis.
Kreiptis:
Arūnas, tel. 773-205-7702.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Realmart
Realty Group Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS
Broker Associate
Patarnauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime,
mieste ir priemiesčiuose.
Suaugę suinteresuoti skambinkite
BUDRAIČIUI
Bus. 773-585-6100 Pager 312-308-0307
Fax 773-585-3997

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jeil norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionaliai, sąžiningai ir asme-
niškai patarnaus. Įkainavimas
veltui.

**Pensininkas ieško 2 arba
3 kamb. buto Lemont, IL**
apylinkėje.
Tel. 773-434-2874.

**Reklamuokite
DRAUGĄ**
773-585-9500

KNYGA – GERIAUSIA DOVANA. MALONU DOVANOTI, SMAGU GAUTII

Kiekvieną ketvirtadienį Jums, „Draugo“ 4 psl., spausdiname trumpą ištrauką iš mūsų knygų katalogo. Įsigykite!

Autorius (v.pav.)	Pavadinimas	Kaina
1. Sofija Ambrazevičienė	Lemties sukūryje	\$2.00
2. Kun. Kazimieras Prapuolenis	Lenkų apaštalavimas Lietuvoje	\$10.00
3. Povilas Gaučys	Lianų liepsna	\$4.00
4. Vladas Jakubėnas	Liaudies dainos balsui su fort.prit. I d.	\$3.00
5. K.V.Banaitis	Liaudies dainos mišriam chorui	\$2.00
6. Jurgis Gilauda	Liepsnos ir apmaudo asocialai	\$3.00
7. Vitalija Bogutaitė	Lietus ir laikas	\$2.00
8. L.Simutis	Lietuvų aplankius (I Pasaulio lietuvių kongreso (spūdžiai)	\$12.00
9. L.Simutis	Lietuvų aplankius (II Pasaulio lietuvių kongreso (spūdžiai)	\$8.00
10. A.Rinkūnas	Lietuva ir VLIK'as	\$10.00

Knygas užsisakyti galite tel. 773-585-9500, faksu 773-585-8284 arba paštu. Mūsų adresas:
„Draugas“ administracija, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.
Priešintimo išlaidos vienai knygai – \$3.95, kiekvienai papildomai pridėti \$0.95.
Gyvenantiems IL valstijoje pridėti 8.75% „sales tax“.

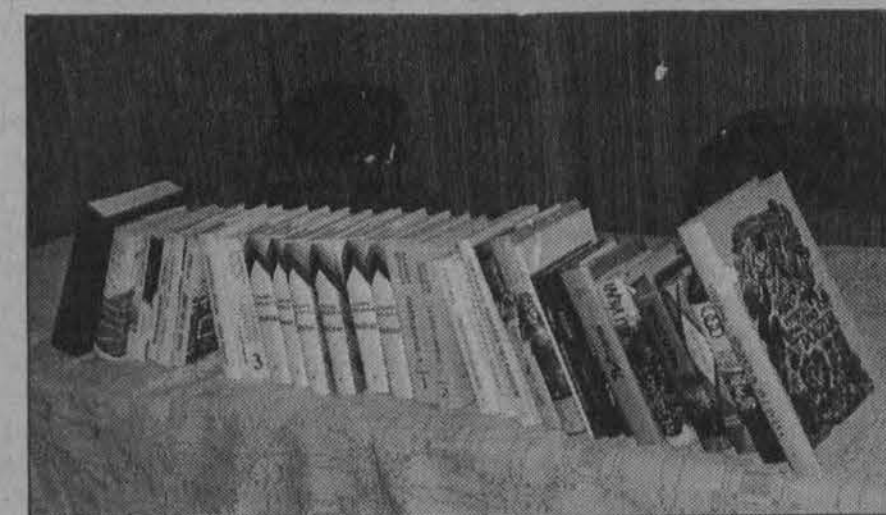
„Draugo“ administracija

Partizanų ir tremtinių sąjunga. Norint dar keletą GPS aparatų nusipirkti Lietuvos rezistentų reikalams, buvo iš savaitės dalyvių surinkta tam tikslui apie 2,000 dol.

Adv. Povilas Žumbakis kalbėjo genocido temomis. Palietė dabartinę genocido įstatymą Lietuvoje, kuris nevienodai pritaikomas: iki šiandien dar nenubaustas nė vienas sribas argumentuojant, kad sovietų okupuotoje Lietuvoje nebūta genocido. Tuo tarpu aiškiai matomas spaudimas iš užsienio kuo greičiau susidoroti su Lileikio byla. Prelegentas pastebėjo, kad Amerikos liberalizmo įtaka didėja net Lietuvos mokyklose. Ten bus dėstoma apie holocaustą, bet greičiausiai nieko nebus užsimenama apie partizanų pasipriešinimą, išvežimus į Sibirą ir kitas lietuvių tautos kančias.

Partizanų ir tremtinių sąjunga. Norint dar keletą GPS aparatų nusipirkti Lietuvos rezistentų reikalams, buvo iš savaitės dalyvių surinkta tam tikslui apie 2,000 dol.

Popiet įvykusiame simpo-

LF bičiulių studijų ir poilsio savaitėje Dainavoje buvo kalbama apie I laisvės fondo nueitą 36 m. veiklos kelią ir išleistas jo pastangomis knygas. ILF vadovauja dr. K. Ambrozaitis.

JAV LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė kalba LF bičiulių studijų savaitėje. Sėdi — dr. Zigmas Brinkis.

Iš LF bičiulių studijų savaitės Dainavoje. Kalba PLB pirm. Vytautas Kamantas, sėdi (iš kairės): dr. Zigmas Brinkis, Juozas Ardy, Liūda Rugienienė ir JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė.

Nuotr. Jono Urbono

(Atkelta iš 3 psl.)

iškelti 1941 metų sukilimo svarbą, kovoti prieš pastebimus antilituanizmo (palyginant su antirasizmu ar antisemitizmu) reiškinius ir kt. Siūlė taip pat sukviesti jaunimo organizacijų vadovų konferenciją. **Povilas Žumbakis** pritarė, kad jaunimo tarpe pastebimas didėjantis nutautėjimas, kad jaunimas gal nepakankamai supažindinamas su istoriniais rezistencijos faktais. Siūlė taip pat atkreipti dėmesį ir į vyresniųjų užsienio lietuvių apsaugojimą nuo įvairiausių išnaudotojų.

Jaunimo rūpestis dėl kosmopolitizmo

Paskutinė šeštadienio diena buvo skirta jaunosios kartos pasisakymams aktualiais klausimais. Tačiau dar prieš jį simpoziumą buvo trumpai, bet šiltais žodžiais prisiminimas **dr. Vytautas Vardys**, kurio mirties 5-rių metų liūdina sukaktis bus 1998 m. spalio 19 d. Apie a.a. dr. Vytautą kalbėjo dr. Kazys Ambrozaitis, Juozas Baužys ir dr. Vilija Kerelytė ir Aistis Cvekelis. Pokalbio dalyviai — Daiva Karužaitė, Audrius Girnius, dr. Vilija Kerelytė ir Aistis Cvekelis. Pokalbio vadovavęs **dr. Arvydas Žygas** pastebėjo, kad vis labiau atsirandantis ir pastebimas kultūros suniveljavimas paliečia ir lietuvišką jaunimą. Tautiškumas vis labiau darosi nereikalingas, dvasinės ir lietuviškos vertybės užmiršamos.

Daiva Karužaitė, poetė ir dailininkė, kelė mintį, kad kosmopolitizmo šaknys atsiranda vis didėjančios technologijos įtakoje. Dabar būti unikaliu ir neiti kartu su pasauliu darosi vis sunkiau. Tačiau yra būtina į tą pasaulį įnešti bent dalį ir savo kultūros.

Audrius Girnius, baigias ekonomikos mokslus Čikagos universitete, pripažino, kad tautiškumo sąmonė lietuviško jaunimo tarpe vis mažėja. Mažėja ir darbštumas, lietuvių kalbos puoselėjimas, dora bei religijos praktikavimas. Todėl esą būtina susirūpinti, kad lietuviai per daug pasiduoda kosmopolitinėms idėjoms.

Dr. Vilija Kerelytė, biologė, chiropraktikė ir muzikė, papasakojo apie jos patirtą lietuviškosios aplinkos įtaką ir išspūdžius. Visa tai suteikė jai tautiškumo galvą atpažinti. Jos manymu, naujiesiems ateiviams bus lemta nutautėti greičiau, negu jos kartos čia augusiam jaunimui.

Aistis Cvekelis, vilnietis, šiuo metu Čikagoje tęsiasi medicinos studijas, stebėjosi, kad čia, Amerikoje, lietuviai susirenka draugien vien kad jie yra lietuviai, kad jiems rūpi lietuviški reikalai. Jis pabrėžė, kad kosmopolitinės idėjos ypač mažai tautai yra labai pavojingos ir sunkiai bus nugalimos.

Nuotaikingos vakaronės

Kiekvieną vakarą savaitės metu vis būdavo įvairenybių. Tai vaizdajuosčių peržiūros iš praėjusių metų ILF studijų savaitės Jurbarko linksmybių, arba Bernardo Brazdžionio ir Lietuvą sugrįžimo nepamirš-

Dariaus ir Girėno paminklas Marquette Parke. Matyti praardytą paminklą „nugarą“.

Nuotr. P. Petručio

TARP MŪSŲ KALBANT

PASIDAIRIUS PRIE PAMINKLO

Šiandien nebegalima niurnėti ir išmėtinėti. Šiandien tegalima pasakyti, kad valdžia (Chicago Park district) pažadėjo ir ištesėjo. Dabar, praedamas pro Dariaus ir Girėno paminklą, negali nepastebėti valdžios pastangų. Prieš ketvertą savičių atvykę žmonės praardė paminklo „nugarą“, nukėlė keletą marmuro plokščių ir paskui „nugaroje“ išgręžė skylę. Baigdami darbą, pastatė keletą apsaugos užtvarų ir jas apjuosė geltonomis plastikinėmis juostomis. Jose matomas įspėjimas — „Caution“. Žmonės (tikriausiai specialistai), užbaigę darbą, išvažiavo, drauge išsiveždami ir nuo paminklo nuluptas marmuro plokštes.

O kas gi bus toliau? Atrodo, kad teks lukterėti. Valdžia numato tik ateinantį pavasarį pradėti ir, ko gero, užbaigti paminklo atnaujinimo darbus. Dabar „atnaujinimu“ užsiiminėja neklausados. Anksčiau jie mėgavosi karstymu ir slidinėjimu, o dabar nešioja užtvaras ir drasko ištiestas juostas. Kada ne kada prie paminklo sustoja vienas kitas praeivis. Jų tarpe pasitaiko ir mūsiškių. Vienas su kitu pasikalba ir pasidalina įspūdžiais. Vieni mano, kad valdžia padengs susidariusias išlaidas. Kiti mano, kad ir lietuviams teks prisidėti prie išlaidų padengimo. Atliekant čėkų ir

tami epizodai. Penktadienio vakare buvo jautriai prisimintas prieš 10 metų (1988.08.26) miręs nuolatinis Dainavos savičių bičiulis rašytojas Adolfo Markelis. Apie jį kalbėjo J. Baužys, o ištrauką iš jo novelės „Tėvas“ paskaitė Reda Ardienė. Tą patį vakarą dalyviai buvo supažindinti su neseniai išleista nauja rašytojo Vytauto Volerto knyga „Meilė žolei“. Buvo prisimintas ir garbingo jubiliejaus šiemet sulaukęs dr. K. Ambrozaitis.

O savaitės pabaigai, šeštadienio vakare, įvyko gražiai **Julijos Gylienės** rūpesčiu surengtas koncertas ir poezijos vakaras. Jame smuikininkas **Valdas Vasaitis** ir pianistas **Alvydas Vasaitis** grojo ir skambino pasaulinio masto muzikų kūrinis. Savo poezijos skaitė poetai **Daiva Karužaitė** ir **Apolinaras Bagdonas**. Vadovavusi visai programai **Julija Gylienė** paskaitė Venancijaus Ališo poezijos posmus. Pabaigai solistė **Vilija Kerelytė** ir **Algimantas Barniškis** pateikė lengvosios estradinės muzikos dainų.

Petras Petrutis

LIETUVIŲ TELKINIAI

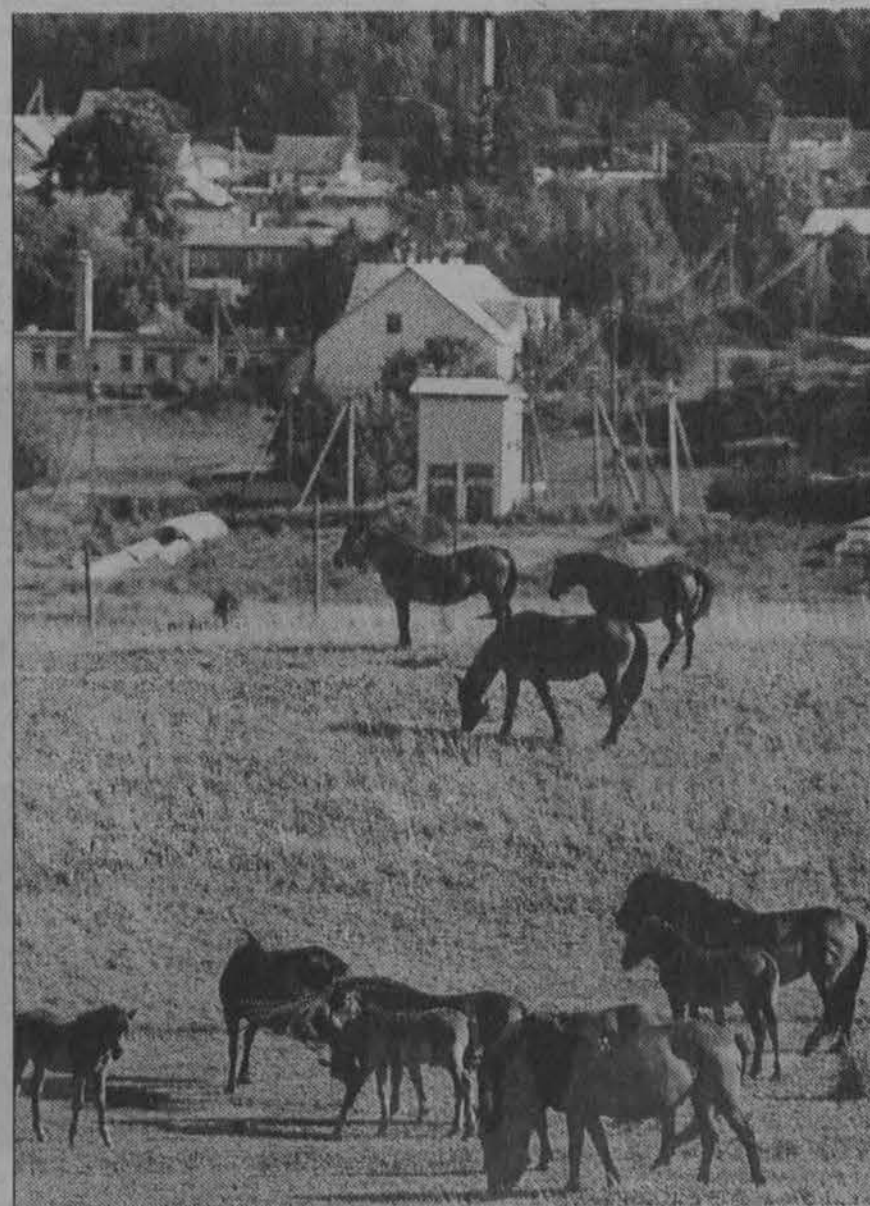
DETROIT, MI

AUDROS KASPUTYTĖS IR BOB COPEŠ VESTUVĖS

Rugsėjo 5 d. Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, kun. Daniel Trapp suteikė Santuokos sakramentą Audrai Kasputytei ir Bob Copes. Šv. Mišias koncelebravo kun. Aloyzas Volskis. Jaunąją prie altoriaus palydėjo jaunosios brolis Edmundas Kasputis. Vyriausia pamergė buvo Rusnė Kasputienė. Vyriausias pabrėlyš buvo Tom Kotek. Palydovai Andy Copes ir Aaron Copes. Mišių metu skaitinius skaitė jaunojo brolis dr. F. Larry Copes ir Daina Kasputienė. Mišių metu patarnavo Arija Kasputytė, Tadas, Algytis, Vytas ir Linas Kasputiai. Vargonais grojo Vidas Neverauskas. Giedojimo Asta Jurgutytė. Bendram giedojimui vadovavo Pranas Zaranka. Mišiose dalyvavo jaunųjų mamytės. Mišių metu buvo prisiminti ir amžinybėn pašaukti jaunųjų tėveliai, a.a. Alfonsas Kasputis ir a.a. Fred Copes. Po sutuoktinių jaunųjų giminių, svečių ir draugų dalyvavo vestuvinėje puotoje, vykusioje Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Puotą pravedė Rika Kasputienė ir Virginijus Kasputis. Šokiams grojo Rimo Kaspučio vadovaujamas „Romantikos“ orkestras. Linkime jaunavedžiams daug saulėtų ir meilę supintų dienų.

KLEMENSUI URBŠAIČIUI 83-JI

Jūrų šaulių kuopos narys Klemensas Urbšaitis rugsėjo 7 dieną šventė savo 83 gimtadienį. Klemensas Urbšaitis gimė 1915 m. rugsėjo 7 d. Dievaicių kaime, Šakių apskrityje, neturtingo akininko 10 vaikų šeimoje. Sulaukęs 18 metų Klemensas stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenės ryšių batalioną. Buvo apmokytas telefono-telegrafo specialistu. Išėjęs atsargon, dirbo įvairius darbus ir tarnavo policijoje. 1944 m. vokiečių Gestapo buvo suimtas ir kaip politinis kalinys, metus laiko kalinamas įvairiuose kace-tuose, Vokietijoje. Gyvendamas Vokietijoje lankė elektro-technikos amato mokyklą.

Riesės kaimelio žirgyne, Vilniaus rajone. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

1950 m. į New Yorką, o 1980 m. persikėlė Detroitan, kur iki pensijos dirbo Fordo automobilių pramonėje. Su žmona Anele yra Pilėnų stovyklos paminklo mecenatas. Remia patriotines lietuviškas organizacijas. Jo gimtadienį paminėjo abi Detroito lietuviškos radijo valandėlės.

LAIMĖJO STADIONO PROJEKTO KONKURSA

Kauno Kultūros ir Sporto rūmai bus statomi Kalniečiuose, tarp Savanorių prospekto ir Žeimenos gatvių. Šio mėnesio pradžioje, buvo paskelbta, kad rūmų projektavimo konkurso pirmą vietą laimėjo Miliūno architektų įstai-ga Kaune, kuriai vadovauja arch. Eugenijus Miliūnas. Šiam projektui įgyvendinti, Miliūnas pasikvietė talkon detroitiskį arch. Algimantą Bublių, turintį patirties uždaryt stadionų projektavimuose. „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė rugsėjo 8 dienos laidoje perdavė pasikalbėjimą apie 10,000 vietų stadiono projektą su arch. Eugeniju Miliūnu, arch. Algimantu Bubliu ir įstaigos statybininku Vaidotu Strazdu.

Im

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS SUKAKTIS

Dievo Apvaizdos parapija, Southfield, MI, šiuo metu švenčia 90-ties metų gyvavimo sukaktį. Iškilms Dievo Apvaizdos Kultūros centre prasidės šeštadienį, spalio 17 d., koncertu ir pokyliu.

Vaišių pradžia 6 val. vak., o 7 v.v. vyks Toronto „Volungės“ choro koncertas. Po koncerto vakarienė ir šokiai, grojant Rimo Kaspučio orkestrui.

Sekmadienį, spalio 18 d., bus aukojamos iškilmingos šv. Mišios, dalyvaujant vysk. Pauliui Baltakiui ir kitiems kunigams.

Šeštadienio pokyliui stalus bei vietas galima užsisakyti pas Kastytį Giedraitį, tel. 248-478-8456. Atsilyginti už bilietus būtina iki spalio 11-tos dienos. Bilietai koncertui ir vakarienei 30 dol. asmeniui. Moksleiviams nuo 14 iki 18 metų amžiaus 20 dol. Kaina koncertui ir šokiams (be vakarienės) 15 dol. asmeniui.

Visi detroitiečiai ir windsoriečiai kviečiami dalyvauti šioje parapijos šventėje.

R.S.

Ten, kur tamsiai mėlyni šilai ir spindintys ežerų akys...

DVIDEŠIMT PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Savanoris kūrėjas, Ats. ltn. JUOZAS KAŠUBA

Mirė 1973 m. rugsėjo 8 d.

Minint šią liūdną sukaktį, šv. Mišios bus aukojamos Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL, rugsėjo 15 d., 8 val. ryto, antradienį. Kartu bus prisiminta ir mokytoja a.a. Ona Kašubienė mirusi 1998 m. balandžio 23 d.

Prašome artimuosius ir pažįstamus prisiminti mūsų Tėvelius savo maldose.

Sūnūs Romualdas ir Jonas su šeimomis.

Amžinybėn išėjus

A.†A.

FILOMENAI TARULIENEI,

su pasiaukojimu eilę metų pratusiai pirmosios Čikagoje Bridgeporto lituanistinės mokyklos veikimą, jos DUKRAI, artimiesiems ir buvusiems mokiniams – gili užuojauta.

Balys Račkauskas

A.†A.

GENOVAITEI ŠUKIENEI

mirus, jos vyrui dr. KAZIUI, dukterims IRENAI ir DANAI, sūnui RAYMONDUI ir jų šeimoms, seseriai JANINAI ir svainiui dr. JONUI ŠALNAMS reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Aldona ir Antanas Lipskiai
Paurimė ir Leonidas Ragai

Brangiai Motinai

A.†A.

ONAI BRIEDIENEI

mirus, jos dukterį DALIĄ STONIENĘ su šeima, jos vyrą JUOZĄ, širdingai užjaučiame.

Virginija Kvedaraitė-Hatzenbeler su šeima
E. ir A.Kvedarai

Mirus

A.†A.

GENOVAITEI DOMEIKAITEI ŠUKIENEI,

netekties valandoje gilią užuojautą reiškiamė jos vyrui dr. KAZIUI ir šeimai, seseriai JANINAI ŠALNIENEI ir šeimai bei kitiems giminėms ir artimiesiems.

Jadvyga ir Domas Giedraitiai
Angelė ir Albinas Karniai
Janina Vienužienė

Mielai JANINAI ŠALNIENEI ir šeimai, mirus jos mylimai seseriai

A.†A. GENEI

nuoširdžią užuojautą reiškia

Dalia ir Algis Augūnai
Birutė ir Antanas Čiuriai
Roma ir Jonas Mildažiai
Alicija ir Henrikas Soliai
Gražina ir Jonas Stankūnai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

APVERSTI LIKIMO KORTŲ

Pavasari Lietuvoje naktimis dar kartą perskaiciu „Dievų nišką“. Dar kartą stebėjau autorius sugebėjimu, ne tik aprašyti įvykius, apibūdinti nuotaikas, bet ir tų „klipatų klipatelių“ skausmą išreikšti su tam tikru humoru. Fiziškai būdama savo protėvių žemėje, itin išgyvenau Lietuvos peraitą Golgotos kelią, Antro pasaulinio karo žalas mūsų kraštui.

Grįžusi, PLC krautuvėleje nusipirkau Marijos Mašiotaitės Urbšienės „Prisiminimai“. Tai vaikų literatūros kūrėjo Prano Mašiotto duktė, ministro Urbšio žmona, kultūros istorikė. Sklandžia, turtinga kalba ji piešia vaizdus savo vaikystės Latvijoje, gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje, kietos Sibiro realybės. Prisiminimai dvelkia nuotaikomis laikų, kuriuose gyveno mūsų seneliai ir tėvai.

Vyrui pasiūlius, ėmiau skaityti Barono „Abraomas ir sūnus“. Truputį pažinojau Baroną, jo šeimą. Dabar stebėjau jo išvalgumą ir mūsų, kaip užjento lietuvių, ir kaip žmogaus, sielą. Abraomas pakluso Dievui — buvo pasiryžęs Jam paaukoti net savo sūnų, bet Dievo balsas paskutiniu momentu sulaukė jo ranką ir sūnus netapo auka. Yra įstatymai, yra gyvenimo dėsni, yra tvarka. Jų besilaikant, viskas turėtų klostytis savaime. O ką daryti, kai sūnus veda ne pagal tėvo norus? Ką daryti, kai marti pradeda plačiau dairytis? Ką daryti, kai anūkas pažeidžia įstatymus? Pinaši sąžinė ir meilė. Ir dar kartą byra ašaros dėl likimo skirtos kortos.

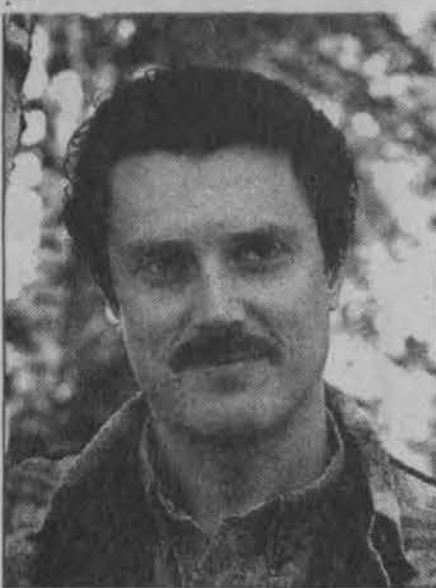
Lietuvai likimo skirta korta nelengva. Nors Valdas Adamkus yra populiarus prezidentas, žmonės juo pasitiki, tačiau ir jis burtininko lazdele negali nuimti visų skausmų. Žurnale „The Economist“ (1998.IX.4) statistika rodo, kad Lietuvoje savijudybės nuo 1989 metų pakilo 70%. Teigiama, kad tai yra pasekmė depresijos, kylančios dėl staigios socialinių permainų, nutrauktų senų šalpos struktūrų bei nedarbo.

Todėl, nepaisant savų bėdų, „Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelis savanorės stengiasi padėti vargingai gyvenantiems vaikams Lietuvoje. Per metus išsiunčiama apie 1,000 siuntinių. „Lithuanian Mercy Lift“ dėka, amerikiečiai apmoka persiuntimą. Sister Dot dėka, St. Patrick's parapijiečiai kiekvieno mėnesio trečią sekmadienį atneša maišus rūbų, kuriuos „Saulutė“ atrenka ir supakuoja. „Saulutė“ turi „Konkreto vaiko rėmimo programą“. Pasizadantys paaukoti 20 dol. per mėnesį (t.y. 240 dol. per metus), gali remti specifinį vaiką. Rėmėjas gauna vaiko aprašymą, nuotrauką ir gali, jei nori, su vaiku bei jo šeima artimiausiu bendrauti. „Saulutė“ remia ir šeimas ar šeimyninius globos namus paimtus vaikus, taip pat vaikus su negalia, gausias šeimas. Lietuvoje bendradarbiaujama su patikimais žmonėmis, o „Saulutės“ narės dažnai vyksta į Lietuvą ir aplanko remiamuosius.

Žinome, kad paramai reikia rūbų, avalynės, žaislų, higienos priemonių, bet reikia ir pinigų, o iš dangaus jie nebyra. Nors kartais ir atrodo, kad atėjo tiesiog iš Dievo rankos...

Todėl rugsėjo 27 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre „Saulutė“ ruošia baritonu Vytautu Juozapaitis koncertą. Jam akom-

panuos Nijolė Ralytė, žymaus dainininko Prudnikovo žmona.

Vytautas Juozapaitis 1997 metais Čikagoje dainavo operoje „Marta“, o 1998 m. operetėje „Čigonų baronas“. 1997 metų pooperiniame koncerte Jaunimo centre savo balsu ir imponuojančia išvaizda sužavėjo ne vieną klausytoją. Solistas jaunas, Lietuvos muzikos akademiją baigė 1989 metais ir tais pačiais metais tapo V. Prudnikovo klasės asistentu-stažuotoju. Laimėjo pirmą vietą 1992 m. Lietuvos vokalistų konkurse. Po to vyko 1992 ir 1993 m. vasaros stažuotės Belgijoje, Europos operinio vokalinio meno centre, kur atliko naujai pasirodžius vaidmenis. Dainavimo studijas 1993 m. Juozapaitis tęsė New York'e pas Marleną Malas. Reikšmingas laimėjimas — diplomus Luciano Pavarotti konsurse. Juozapaitis yra dainavęs su puikiais dirigentais — M. Rostropovich, J. Frantz, E. Mueller, J. Domarku, J. Aleksa, S. Sondeckiu ir kitais. Koncertavęs ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje, Estijoje, Čekijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Norvegijoje, Japonijoje ir kituose kraštuose.

Nijolė Ralytė baigė M. K. Čiurlionio meno mokyklą, vėliau Lietuvos konservatoriją fortepiono specialybę. Nuo antro kurso pradėjo dirbti koncertmeisterio operos studijoje, o po baigimo — dainavimo katedroje. Su daugeliu jaunų dainininkų dalyvavo konkursuose ir buvo atžymėta diplomais. Ji yra paruošusi daugybę vokalinės muzikos repertuarą, įrašytą televizijoje, radijuje, plokštelėse, DC. Grojo daugelyje pasaulio šalių, stažavosi Vokietijoje. Šiuo metu dėjo koncertmeisterio discipliną pianistams Lietuvos. Muzikos Akademijoje.

Šiuo koncertu tęsiamas sausio mėnesį pradėtas „Ratukai Remigijui“ vajus. Dešimties metų Remigijus yra augtinis alytiškių šeimoje, kurioje yra trys savi vaikai ir šeši našlaičiai. Prieš penkerius metus jį pastebėjo vaikų prieglaudoje. Suprato, kad, pasilikus ten, Remigijaus laukia sunki ateitis ir geroji šeima pasiėmė jį pas save. Remigijus turi tik dešinę rankytę — nėra

Tautos šventės paminėjimas Cicero apylinkėje ruošiamas rugsėjo 13 d. Mišios bus Šv. Antano parapijos bažnyčioje 11 val. r. Cicero jūrų šaulių kuopa „Klaipėda“ dalyvaus su vėliavomis. Po Mišių parapijos salėje bus vaisės, dr. Arvydo Žygo pasakaita ir progai pritaikytos deklamacijos, kurias atliks Janutė Pėstininkienė. Rengia LB apylinkės valdyba ir Cicero ALTO skyriaus valdyba. Visi Cicero ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

Midland Savings taupymo bendrovė per Algirdą Brazį įsigijo viso stalo bilietus į „Draugo“ pokylį, rengiamą rugsėjo 20 d., sekmadienį, 4 val. popiet, Martinique salėje.

Teodoras Rudaitis paėmė viso stalo bilietus į „Draugo“ pokylį ir ruošiasi linksmai su savo bičiuliais inžinieriais bei kitais artimaisiais praleisti sekmadienio, rugsėjo 20 d., popietę Martinique salėje. Bus labai malonu T. Rudaičio svečius susitikti, bet būtų nemažiau malonu ir Jus pokilyje pamatyti... Jeigu negalite sudaryti svečių stalo, bent išigykite pavienius bilietus; kreipkitės į „Draugo“ administraciją.

Nekalto M. Marijos Prasiidėjimo vienuolijos seselės Laimutė Kavišaitė ir Aušrelė Adomaitytė atvyko iš Lietuvos. Jos mokytoja lituanistinėse mokyklose — Maironio Pasaulio lietuvių centre ir Čikagos lit. mokykloje — Jaunimo centre. Abi seselės dalyvaus NP seselių rėmėjų metinėje šventėje spalio 4 d., 3 val. p.p. Jeigu neturėjote progos su šiomis seselėmis susipažinti, galėsite tai padaryti Jaunimo centro didžiojoje salėje vakarienės metu (vakarienė 4 val. p.p. Mišios įėjimui koplyčioje — 3 val. p.p.).

Šv. Mišios vaikams Palaiminto Jurgio Matulaičio misijoje bus aukojamos sekmadienį, rugsėjo 13 d., 9 val. r. Visos šeimos su vaikais kviečiamos dalyvauti, prašant Dievą laiminti juos naujuose mokslo ir organizacinės veiklos metuose.

nei kojų, nei kairės rankos. „Saulutė“ nori įtaisyti Remigijaus poreikiams pritaiktą ratuotą kėdę („wheelchair“) — elektrinę, kylančią aukštyn ir žemyn. „Saulutė“ dėkoja iki šiol šiam tikslui aukojusiems ir kviečia visus gausiai atsilankyti į Vytauto Juozapaitis koncertą, kad Remigijaus ir kitų vargingai gyvenančių vaikų nelaimingoji likimo korta virstų skaidria vaivorykste.

Indrė Tījūnėlienė

Vaikučiai padeda Lietuvos vaikams — nelengvas darbas karštą dieną krauti „Saulutės“ Lietuvos vaikų globos būrelis siuntinius ir talpintuvą: Andrėja Silionaitė, Julius Lietuvninkas, Amelija Silionaitė ir Aleksas Silionas. Nuotr. Indrė Tījūnėlienė

Savanoriai advokatai atsakys telefonus Chicago Bar Association būstinėje ir nemokamai patars legaliais reikalais šeštadienį, rugs. 19 d. nuo 9-12 v.r. Bus galima paklausti įvairius klausimus apie šeimos teises reikalus, kontraktus, ir t.t. Ši programa tipiškai vyksta kas trečią mėnesio šeštadienį ryte. Ja pasinaudoti skambinkite (312) 554-2001 programos valandomis.

Secretary of State George Ryan, respublikonų kandidatas į gubernatorių, sustabdė penkiose vietovėse komercinių vairuotojų egzaminavimą. Tai Melrose Park centre, kurioje praeitą savaitę federaliniai agentai atrado nelegalumus, ir keturiose kitose vietovėse. Ryan tvirtina, kad jo administracija stengiasi išnaikinti nelegalumus; jo oponentas į gubernatorių postą, demokratas Glenn Poshard teigia, kad federaliniai agentai atrado „rimtas problemas“ Ryan administracijoje.

Glenview Naval Air Station buvo svarbi treniravimo bazė lakūnams Antro pasaulinio karo metu. Taigi ir atsirado grupė veteranų ir istorikų, kurie prieštarauja bazės pervadimui komerciniam išvystymui. Grupė nori iškovoti, kad išliktų bent pagrindinis hangaras. Jį paverstų aviacijos ir mokslo muziejumi. Tas pasiūlymas daug kam patinka, tačiau dar neaišku, kuo reikaliai baigsis. Nors ir nėra planų pagrindinį hangarą su naikinti, veteranų ir istorikų grupė neturi nei pinigų, nei politinio užnugario.

IŠKILIUS MOTERS ŽYNIUOLUS PAGERBSIME DANUTĘ BINDOKIENĘ

Danutė Bindokienė, „Draugo“ dienraščio vyr. redaktorė, savo vedamuosiuose tiksliai nagrinėja pasaulinius ir dienos įvykius, išreiškdamą katalikišką mintį moralės atžvilgyje ginčytinuose klausimuose.

Rašytoja, žurnalistė, buvusi lituanistinė mokyklos mokytoja, paskaitininkė, savo darbais visuomenei yra nusipelnusi didelės pagarbos. Todėl ALRK Moterų sąjunga nutarė ją pagerbti iškilios moters žymeniu. Visuomenė, ypač giminės, draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti Danutės Bindokienės pagerbime, š.m. spalio 24 d., 12 val. vyksiančiame The Mayfield restorane, 6072 S. Archer Ave., Čikagoje. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto telefonu pranešti Stasei Viščiuvienėi, 773-247-8453, Reginei Vaitūnienėi, 773-737-7780, arba Angelei Leščinskienėi, 773-582-7452.

PLC gegužinėje svečius linsmina „Tėviškės“ kapela. Iš kairės: Jura Bakaitienė, Stasė Jagminienė (vadovė), Vytautas Jagminas ir Alfonsas Senionas. Nuotr. V. Jasinevičiaus

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS LIETUVIŠKO GYVENIMO JUNGTI

Gera žinoma, kad pirmieji žingsniai sunkiausi, pirmieji rūpesčiai didžiausi. Tai pergyveno centro steigėjai, rėmėjai, nariai, Pasaulio lietuvių centro rugsėjo 26 d. švenčia dešimties metų gyvavimo sukaktį. Gyvename skubėjimo, nepastovumo laikus, vyksta nuolatinis judėjimas, todėl keičiasi gyvenvietės aplinka. Pradėjus didesniams lietuvių skaičiams palikti senąsias gyvenvietes ir apsigyvenus erdvesniuose priemiestiuose, pribrendo reikalas įkurti lietuvišką centrą, kuriame nors Čikagos priemiestyje. Lemontas buvo patogi vieta, nes čia jau buvo savo namus įsigiję ateitininkai, o jų kaimynystėje buvo pradedami būvę kunigų seminarijos dideli pastatai, su nemažu žemės plotu.

Šiam labai svarbiam tikslui įgyvendinti pinigų sudėjo žmonės, jau anksčiau suvokę, kad Lemonto lietuviško centro reikia. Juk reikėjo kaip nors suburti po plačias apylinkes išsisklaidžiusius lietuvius. Jie puikiai suprato, kad dar kelias metus ir dingsime svetimoje aplinkoje. Aukoti mes įpratę, ir nuo pačių pirmųjų Amerikoje įsikūrimo dienų

Visi kviečiami sekmadienį, rugsėjo 13 d. atsilankyti į JAV LB Lemonto apylinkės gegužinę, PLC sodelyje, Lemonte. Vasarėlė baigiasi, pasidžiaukime gražiu oru ir malonių aplinkoje susitikti su draugais ir pažįstamais ir paremti LB apylinkės veiklą. Dalyvausime visi.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba rengia golfo žaidynes rugsėjo 20 d. (sekmadienį) Cinder Ridge golfo laukuose. Žaidynės prasidės 11 val. r. Suinteresuotieji golfininkai prašomi kreiptis į Eduardą Modestą 630-794-0500. Pelnas skiriamas korporacijos Stipendijų fondui.

mes visą lietuvišką veiklą, spaudą, mokyklas, stovyklavietes įkūrėme ir išlaikėme tik savo pačių aukomis ir neapmokamu darbu.

Šiandien jau matome, kad PLC įkurtas pačiu laiku. Jis pajėgė sujungti, išsisklaidžiusius lietuvius ir šiandien, švenčiami dešimties metų gyvavimo sukaktį džiaugiamės, kad turime savus lietuviškus namus ir tik nuo mūsų priklauso jų tolimesnis išsilaukimas. Centras ne tik kad išsilaikė, bet labai prasiplėtė, pagražėjo, pagausėjo lankytojų, o taip pat padidėjo PLC šeima — nariai.

Pasaulio lietuvių centre vyksta religinė, švietimo, kultūros, politinė, socialinė, bei pramoginė veikla. Maironio lituanistinė šeštadienio mokykla savo mokinių skaičiumi taip paauko, kad jai reikia naujų klasių, kad visi norintieji galėtų joje mokytis. Mokykla brandina lietuviško žodžio grožį ugdo supratimą, kad tai mūsų tautos kalba ir savos kalbos mokėjimas sujungia mus į didžiulę lietuvišką šeimą — lietuvių tautą. Savos kalbos mokėjimas, pažinimas lietuvių gyvenime labai svarbus. Mokykla supažindina su lietuvių tautos istorija, geografija, literatūra ir jos kūrėjais, savo vietą randa lietuviška daina ir tautinis šokis. Montessori mokyklėlė „Žibutėlis“ turi rytinę ir popietinę klase, o taip pat ir pačių jauniausių „pipirėlių“ klase, Palaiminto Jurgio Matulaičio mišios bažnyčioje lankytojų skaičiumi labai pagausėjo, kartais sunkiai telpa ne tik pačioje bažnyčioje, bet ir jos prieangyje. Žemutinėse centro patalpose įsikūręs Lietuvių dailės muziejus, dailininkų korinių parodomis ir gausiais koncertais skleidžia mūsų tautos kultūrą. Centre savo įstaigas turi PL Bendruomenė, Lietuvių fondas, „Pasaulio lietuvis“, LB Lemonto apylinkė, Socialinių reikalų taryba, skautai, centre surenkami siuntiniai siuntimui į Lietuvą.

Norėdami atkreipti amerikiečių dėmesį, nuo centro autobusais važiuodavome į Čikagą demonstruoti prieš Lietuvos okupaciją, reikalaujanti Lietuvai laisvės. Amerikai pripažinus Lietuvos nepriklausomybę, tą popietę didžiulė minia pripildė centro aikštę, džiaugėmės su tauta, kad pagaliau įvyko stebuklas.

Skaudžiai išgyvenome sausio 13-tosios įvykius, rinkomės į bažnyčią prašyti Aukščiausiojo pagalbos, didžiavomės lietuviu drąsa, okupanto tankus sutinkant daina ir pasiryžimu nepasiduoti ir nesi-traukti. Skaudūs ir džiugūs įvykiai mus dar labiau sujungė, pajutome, kad tėvynė yra tik viena.

Centrą lankė ir mums kalbėjo daug aukštų Lietuvos val-

džios žmonių. Didesni ir mažesni dainos vienetai, iš įvairių Lietuvos miestų džiugūs mus savo dainomis. Su dideliu ilgesiu klausėmės jų dainų ir troškome ją aplankyti.

Per tuos visus metus stengėmės išlaikyti lietuviškus papročius, tradicijas, švęsti šventes. Stengėmės tas visas tradicijas perduoti jaunesniesiems. Prie centro veiklos prisideda daug žmonių vieni savo darbu, kiti pinigine parama. Centro išlaikymu, augimu, geresniu, patogesniu pritaikymu žmonių poreikiams rūpinasi centro taryba ir valdyba. Jie taip pat rūpinasi, kad centre gyvenantiems vyresnio amžiaus lietuviams būtų jauku, patogų ir gera gyventi. Lankytojų skaičius didėja ir iš to sprendžiame, kad centras patenkina daugumos reikavimus. Šiuo metu centro tarybos pirmininkas yra Rimas Griškėlis, o valdybos pirminkas Kęstutis Jecius. Jau baigiama įrengti apatinė salė su scena, kurioje rengsime koncertus ir kitus renginius, o taip pat ji bus pritaikyta ir sportui. Norime, kad augant ir jaunimas iš mažesnių priprastų ir pamiltų lietuviškus centrus.

Rugsėjo 26 d. švęsime dešimties metų gyvavimo sukaktį. Švęskime ją visi kartu: jauni, vyresni, seniau ar tik dar naujai atvykę. Pagal savo pasirinkimą prisidėkime prie centro tolimesnio gyvavimo. Šie Pasaulio lietuvių centru pavadinti namai yra mūsų visų, mes esame jų šeimnininkai.

Lemonte, jo apylinkėse ir tolimesnėse vietovėse gyvena daug lietuvių. Pasaulio lietuvių centras yra mūsų lietuviško švietimo, kultūros centras, jei dar nesate centro nariai, dešimtmečio proga tapkite jais.

Bronė Nainienė

SKELBIMAI

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuosimčiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747. (sk.)

• Vidas Neverauskas, Wheaton, IL, paaukojo Dainavos Jaunimo stovyklai \$1,000. Šiuo metu jo įnašas Dainavos Jaunimo stovyklai \$1,610. (sk.)

• JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas: Antanui ir Birutei Vilūciams už \$50; Stasei Korres už \$105; Agutei Tiškuvienėi už \$20; LB Cicero apylinkėi už kavą ir indus kavai JAV LB Vidurio Vakarų apygardos gegužinės metu. (sk.)

• Gausite veltui anketa žaliai kortelei apsilankę Baltia Express siuntinių bendrovėje, 7269 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL, tel. 708-458-3910. (sk.)